

“ප්‍රඥා ප්‍රභා”
සිරි සුදස්සනාරාම සදහම් සෙනසුහ
පන්තිපිටිය පාර
බත්තරමුල්ල.

මුද්‍රණය
පියසිරි මුද්‍රණාලය සහ සමාගම
අංක 469, අතුරුගිරිය පාර, මාලබේ.
ටෙලි/ෆැක්ස් : 011-2561551

කොටන සූත්‍රය

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

“සතිමෙ භික්ඛවේ ධම්මා සප්පත කන්තා
සප්පත කරණා කෝධනං ආගච්ඡන්ති
ඉච්චංවා පුරිසංවාති.”

“මහණෙනි, වෛරයට ප්‍රිය වූ වෛරයට හේතුවන මේ ලෙස ධර්ම සතක් කිපෙන්නා වූ පුරුෂයා හෝ ස්ත්‍රිය කුරා පෙරළා පැමිණෙති.”

කාරුණික වූ පින්වතුනි,

පින්වත් ඔබ හැම දෙනාටම තුණුරුවන් සතු සුවිසි මහ ගුණ බෙලෙන් ජීවිත ගමනේ හැම සැනසිල්ලක්ම වේවායි ස්වාමීන් වහන්සේ පළමු කොටම මහත් වූ කරුණාවෙන් සෙත් ප්‍රාර්ථනා කරන්නටත්, අධිෂ්ඨාන කරන්නටත් කැමතියි.

අද දින දේශනා කරන්න බලාපොරොත්තු වන්නේ අංගුත්තර භික්ඛායේ සත්තක නිපාතයේ ද්විතීය පන්තාසකයේ, අව්‍යාකත වර්ගයේ කොටන සූත්‍ර දේශනාවයි. භාවනාවට ද ගැලපෙන පරිදි, ඉතාම සරල අදහස් පෙළක් තිබෙන, නමුත් ගැඹුරු අර්ථයක් තිබෙන දේශනාවක් සිදු කරන්න බලාපොරොත්තු වන්නේ. මේ දියුණුම සමාධිය අප පවත්වා ගත යුතුයි. අප බොහෝ දෙනෙකුට එය අවශ්‍යයි. මේ කෝධන සූත්‍රයේ සඳහන් වෙන්නේ ක්‍රෝධය පිළිබඳවයි.

අපේ සිතෙහි රළු ගතිය, ඵම්භය, තද ගතිය, ගැටෙන ස්වභාවය, පටිසය මේවා පවතින තෙක්, ධර්මයට ළංවෙන්න පහසු නැහැ. ප්‍රධාන වශයෙන්

කෙලෙස් තුන සඳහන් කළොත් රාග, දෝෂ, මෝහ යනුවෙනුයි. ඇලීම වගේම මේ ද්වේෂය නම් වූ පටිසය නම් ගැටීම. මීට ප්‍රධානම කාරණයයි ක්‍රෝධය. මේ ක්‍රෝධය සිත්හි තිබෙනා තුරු ධර්මය දකින්න අපහසුයි.

“කුදෙධා අත්ථං භජානාති කුදෙධා ධම්මං භජස්සති”

මේ ක්‍රෝධය තිබෙන කෙනා යහපත සහ ධර්මය දකින්නේ නැහැ. දූනෙන්නේ නැහැ. මෙය අනුසය ධර්මයක් නේ. (පටිසානුසය) ක්‍රෝධය යන වචනයෙන් ම සඳහන් නොවුනත්, පටිසානුසයේදී ගැටීමේ උපකිලේශ ලෙසින් තරඟව, වෛරය, ක්‍රෝධය, බද්ධ වෛරය, ගුණමකුකම, මේවා දිගින් දිගටම ගමන් කරනවා. ඇලීම වගේ ම ගැටීම එහි එක් මුල් කාරණයක්. මේ ක්‍රෝධය තිබෙන තෙක් ධර්මය ගැඹුරින් අවබෝධ කරගන්න අපහසුයි.

ඇලීම, ගැටීම, මූලාව යන මේ තුන අතරින් මේ ගැටීම මහත් වූ ක්ලේශයකි. ඇලීම එක අතකින් වේදනාවක්. ගැටීම අනෙක් අතින් වේදනාවක්. ධර්ම අවවාදයක් නම් “ප්‍රියයන් සමඟ එක් වෙන්න එපා.” ඒ ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම දුකක් නිසා, අප්‍රියයන් සමඟ කෙසේවත් එකතු වෙන්න එපා. එය ඊටත් වඩා දුක් ගෙන දෙන්නක්. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීම වේදනාවක්. අප්‍රියයන් හා එක්වීම නිසා ඇතිවන වේදනාව, මෙලොව, පරලොව, සසරටම විපත්ති සහගතවයි වේදනා විදින්න වෙන්නේ.

මේ ඉහත අදහස් පෙළක් සමඟින් කෝධන සූත්‍රයේ දේශනා කරන ධර්ම කරුණු සරලව විමසා බලමු. අප හැම කෙනෙක්ම සියුම්ව දකිමින්, තමන්ගේ සිත ධාතු, ස්කන්ධ, ආයතන ඔස්සේ ගලපාගෙන නාම-රූප ධර්මයන්ට යොමු කරගෙන එය අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ඔස්සේ දකිමින් කොතැනක හෝ ක්‍රෝධයක් ගැටීමක් තිබෙනවා නම් එය බැහැර කිරීමට මේ සූත්‍ර දේශනාව ඔස්සේ අධිෂ්ඨානයක් ඇති කර ගත යුතුයි. ක්‍රෝධය ඉවත් වූ සිතක මොන තරම් නිවීමක්, සැනසීමක් තිබෙනවද යන්න ඔබට මේ තුළින් තේරුම් ගන්න පුළුවනි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා “සති මෙ භික්ඛවේ ධම්මා සප්පත කන්තා සප්පත කරණා කොධනං ආගච්ඡන්ති ඉච්චංවා පුරිසංවාති.”

මහණෙනි, වෛරයට එනම් ක්‍රෝධයට කාන්ත වූ ක්‍රෝධය පැක්කට ම නැමෙන ඊට විරුද්ධව අකමැති, වෛරයට අර්ථ කරන, වෛරයට උදව් කිරීමයි සප්පත කන්තා, සප්පත කරණා යනුවෙන් සඳහන් කළේ. වෛරයටම

කැමති වෛරයටම උදව් කරන අකුසල ධර්ම (විපක්ති) හතක් තිබෙනවා. ඒ හත කීපෙන සුළු මාගම කරා (මාගම යනු කාන්තාව) හෝ පුරුෂයා කරා හෝ පෙරළා පැමිණෙනවා. මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන විට හෝ සාකච්ඡා කරන විට කොතනකින් හෝ අපේ සිතටත් දූනෙනවා නම්, “මා කුල මේ වෛරයට කාන්ත වූ (සපතන කන්තා) ඒ වගේම වෛරයට උදව් කරන (සපතනකරණ) මෙවැනි අකුසල, විපක්ති කරුණු තිබෙනවා නම් ඒවා ඉවත් කර ගැනීමට, තමා කුලින්ම ඇති කර ගත යුතු වෙනවා. එය ඉවත් කර ගත යුතු වන්නේ අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත, ත්‍රිලක්ෂණ මත පිහිටා ගෙනයි.

මෙතනදී අපි මදක් තේරුම් කර ගමු.

අපි පුංචි දරුවන්ට කියනවා, තරහ ගන්න එපා, සතුන් මරන්න එපා. නමුත් පොඩි දරුවන්ට මීට වඩා ගැඹුරින් තේරුම් ගැනීමේ අවස්ථාව අඩුයි. ඔබට ඊදෙනවා නම් ඔබ ඇයි තවත් කෙනෙකුට ඊදවන්නේ. ඔබට බණිනවාට ඔබ අකමැති නම් ඇයි ඔබ එය තවත් කෙනෙකුට කරන්නේ. පුංචි දරුවන්ට වඩා මේ පරමාර්ථ ධර්මය මුල් කරගත් භාවනාවේදී, අප ඊට වඩා දෙයක් දකින්න ඕනෑ. ඒ කුමක් මුල් කරගෙනද? රාගය නම් වූ ඇලීම, ද්වේෂය නම් වූ පටිසය හේතු කාරණා වන මේ ක්‍රෝධය, වෛරය වැනි දේවල් ඇති කර ගන්නේ, මේ පඤ්චස්කන්ධය මගේ, මම, ස්ථිර ආත්මයක් යනුවෙන් උපාදානය කර ගැනීම නිසයි. මේ රූපය, මේ වේදනාව හෙවත් විදීම, මේ සංඥාව, මේ හඳුනා ගැනීම, මේ සංඛාර, මේ විඤ්ඤාණ, මේවා මමය, මගේය, ස්ථිර ආත්මයක්, ස්ථිර ජීවිතයක් හෝ ස්ථිරයි යන හැඟීම නිසයි.

අප මෙතෙක් පුරුදු කරන ලද භාවනාව අනුව, මේ රූපය සෑදී ඇති පඨවි, අපො, තෙජො, වායො යන සතර මහ භූතත්, ඒවා සම්බන්ධ උපාදාය රූප විසි හතරක් යන මේ කොටස් විසි අට (28) එකින් එක ගලපා බැලුවොත්, පඨවි, අපො, තෙජො, වායො වගේම ඇසත් මගේ නොවේ, රූපයත් මගේ නොවේ, වක්ඛු විඤ්ඤාණයත් මගේ නොවේ, වක්ඛු සම්පස්සජයත් මගේ නොවේ. ඒ නිසා ඇතිවන වේදනාවත් මගේ නොවේ. මේ ආකාරයට එකින් එක කණ මගේ නොවේ, හඬත් මගේ නොවෙයි. සෝභ විඤ්ඤාණයත් මගේ නොවේ. මේ තුනෙන් හටගන්න ස්පර්ශයත් මගේ නොවේ. ඒ ස්පර්ශය නිසා හටගන්න විදීමත් මගේ නොවෙයි. මේ ආකාරයට එකින් එක ගෙන, ඒවා අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ වලට උරුමයි, ඊට යටත් වන හෙයින්, ඇතිවී නැතිවී යන බැවින් (උපාදා, භංග) එය මගේ නොවෙයි. මේ ආකාරයට විදර්ශනාවෙන් (විශේෂයෙන්) දකින්න පුළුවනි.

මේ ගැටෙන්නේ ඇස නිසා නොවේද? ඒ රූපයට ඇසින් ඇළුණු නිසයි ගැටෙන්නේ. මේ ඇස ස්ථිර නොවේ. එය මගේ නොවෙයි. මම නොවෙයි. අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණයට යටත් වන බැවින් කෙසේද එය මගේ, ස්ථිරයි යනුවෙන් පවසන්නේ. වෙනස් වූණා කියලා ගැටෙන්න යන්නෙන් නැතිව, (ඇතිවී, නැතිවී යන පෙණ පිඬුවක් සේ) ඒ රූපයට ඇලෙන්නෙන් නැහැ. නැතිවූණා කියා ගැටෙන්නෙන් නැහැ. අඬන්නෙන් නැහැ. තරහක් ඇතිකර ගන්නෙන් නැහැ. හේතුව නම් අප දන්නවා, “ඵඵණා පිණ්ඩුපමං රූපං.” මේ ආකාරයට රූපය ගැන හිතනවා. රූපය ගැන සදහන් කරන විට, පඨවි, අපො, තෙජො, වායො යන සතර මහා භූතයන් සේම උපාදාය රූප විසි හතරක් යන විසි අට කෙරෙහි ම මේ ආකාරයට දකිය යුතුය.

මෙසේ විදර්ශනාවෙන් ලබන ඥාණය, අවබෝධය ඇතිවන විට ඇලීම දුරුවෙන්න ඕනෑ. ගැටීම දුරු වෙන්න ඕනෑ. මුලාවෙන් බැහැර වෙන්න ඕනෑ. මෙය විපස්සනාවෙන්මයි දකිය යුත්තේ. භාවනාව පුරුදු කරන්න, ප්‍රගුණ කරන්න සිතන ඇත්තෝ දිගින් දිගටම මෙලෙසින් විදර්ශනාව පුරුදු කරන්න.

හිසේ සිට පාදාන්තය දක්වා, පාදාන්තයේ සිට හිස්මුදුන දක්වාම එකින් එක ගලපා බලන විට මේ හැම දෙයක්ම අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මය ඔස්සේ මෙනෙහි කරන්න. එවිට දූනෙනවා, තමන්ගේ සිතට යමක් ඇලිලා තිබෙනවා නම්, (යහපත් උදාහරණයක් ගෙන බැලුවොත්) ඒ දෙමව්පිය, දරුවන්, ස්වාමි - භායඹා, සොයුරු සොයුරියන්, ලෙන්ගතු ඇත්තෝ, ධනය, ගේ - දොර - වතුපිටි ආදියයි. මේ ඇලෙනවා යනු නැවතත් ධර්මානුකූල වචන පෙළ බැලුවොත්, මාගේය, මමය, ස්ථිර ආත්මයක් යන අදහසයි. එවිට එකින් එක විමසා බලන්න, කුමක්ද මේ මමය, මගේය, ස්ථිරයි යනුවෙන් කියන්නේ. සාම්ප්‍රදායික වචන තුන එනම් නිත්‍යයි. සුඛයි, ආත්මයි වශයෙන් සිතන්නේ.

මේ ආකාරයට “කේසා”, මේ කෙස් මගේ නොවෙයි, අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණයට යටත්. “උප්පාදෝ පඤ්ඤාදායිති, වයො පඤ්ඤාදායිති, ධීතස්ස අඤ්ඤාදායිති පඤ්ඤාදායිති” හට ගැනීම දුකින් නිබන්ධන නිබන්ධන නිබන්ධන නිබන්ධන, ඒ දෙක අතර පවතින්නහුගේ වෙනස්වීමත් දුකින් නිබන්ධන නිබන්ධන. ඒ ආකාරයට මගේ දරුවා ගැන සිතුවොත්, දරුවගේ කෙසුත් ඒ ආකාරයමයි. එයටත් අයිති නැහැ. මේ දරුවගෙ වුනත් රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන පහ ගැන සලකා බැලුවොත්, සත්ත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක් නොවේ. මේ දරුවා මගේ, නමුත් ස්ථිර නෑ, මම නොවෙයි, මගේ නොවෙයි

මෙලෙසින් පරමාර්ථයට අනුව විදර්ශනාවෙන් මෙනෙහි කළාම ඒ හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් හටගත් වස්තුවක්, සංස්කාරයක් හේතු ප්‍රත්‍යය නැතිවී යන විට (බිඳී යන විට) ඒ ඵලයක් නැතිවෙලා යනවා. දරුවාගේත් පයවි, ආපො, තෙජො, වායො යන සතර මහා භූත විසිරී යනවිට ඵයාට රඳන්ත බැරිවෙයි. මට මම අයිති නෑ වගේ දරුවටවත් දරුවා අයිති නෑ. එසේ නම් එහි ඇත්තේ සම්මුතියක් පමණයි. ප්‍රඥප්තියක් විතරයි. මෙසේ ගලපා බලන විට ඇලීම ටිකෙන් ටික දුරුවෙනවා. එසේ නොවන්නේ නම් ඔබේ හිතට භාවනාව තවම පුරුදු නැහැ. ඒ කියන්නේ සිත පුරුදු නැහැ. සිත වැඩි නැහැ. තව තවත්, නැවත නැවතත් මෙනෙහි කරන්න. ඇලුණු හැම තැනකම මෙනෙහි කරලා බලන්න තමා කුමක් වෙනුවෙන් ද ඇළුණේ.

අම්මා කෙනෙක් හැටියට, දස මාසයක් කුසේ දරාගෙන සිටි දවස් වල මම මොන තරම් බලාපොරොත්තු ඇතිව ද සිටියේ. ඊළඟට මෙලොවට බිහිවුණු දවසේ, ඊට පසුව ඇලෙන, ඇලෙන හැම තැනකින්ම, උපාදානය (අල්ලා ගන්න) කරගන්න හැම තැනකින්ම එකින් එක විමසා බලන්න ඕන. ඒ තමයි භාවනාව. මෙය දිගින් දිගටම සිදුකරන විට, මේ සියල්ලම අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ඔස්සේ ධර්මයට යටත් බව ඔබේ සිතට දැනෙන්න ඇති.

ඔබේ දරුවා පුංචි කාලේ කථා කළ දවස, අඩියක්, දෙකක් ගමන් කරන විට වැටුණු තැනකදී නැගිටලා අත්පුඩි ගහපු හැටි. අකුරු කිවු දිනය, මුලින්ම පාසල් ගිය දිනය. මේ විදියට අලෙන තැන්, ලොකු මහත් වන විට ගැටෙන තැන්, කථා කරන විට නැසුණාක් මෙන් සිටි අවස්ථා, එවිට තරමක් හිත රිදුණු ආකාරය, මෙතරම් ආදරයෙන් කථා කළ ඔබේ වචන පෙළට මෙතරම් ඇලිලා හිටි නිසයි සිතට දැනුණේ, සෙළවුනේ. මෙතරම් ආදරයෙන් ඉදිපි කියලා සිතුවත්, එය එසේ නොවන බව දැනෙන්න පටන් ගත්තා. මේ හැම දෙයක්ම අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ඔස්සේ ධර්මය මෙනෙහි කරන විට පැහැදිලි වෙනවා, හැබැවටම මේ දරුවා මගේ නොවෙයි, මම නොවේ. මෙපමණ කල් මම හිතුවේ දරුවා කියන්නේ මම, මම යනු දරුවා කියලයි. දන් මට තේරෙනවා, මම වත් හිමි නැති මට, මගේම දරුවො වුනත් පරමාර්ථ ධර්මයට අනුව මගේ නොවන බව.

මෙය විදර්ශනාවෙන් ම දියුණු කළ යුතුයි. ඇලෙන, ඇලෙන හැම තැනකදීම ගලවා, විමසා බලන්න. මෙහි ගලවනවා යනු අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ඔස්සේ නැවත නැවතත් මෙනෙහි කරමින් ඉවත් කිරීමයි. එවිට ඔබට හොඳ අවබෝධයක් ලැබේවි. ඔබ ජීවත්වන පරිසරයෙහි මෙය

විසඳාගන්න පුළුවනි නම්, ඉන් ඔබ්බට නිරවුල් අවබෝධයෙන් පරමාර්ථ ධර්මය මෙනෙහි කරමින් අවට පරිසරයක් සමඟ තිබෙන ගැටළු ඉබේට ම විසඳෙයි. ඇලීම වගේමයි ගැටීමත්. ගැටෙන තැනක් විදර්ශනාවෙන් බලන විට අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්තයි. ඇලුණු තැන්හි හටගන්නා ගැටීම නොඇලුණු තැන්හි හටගන්නා වේදනාවට වඩා වැඩියි. හේතුව නම් මුලින් ඇලිලා සිටි නිසයි. උපාදානය කරගත් දේ වෙනස් වන විට ඇතිවන වේදනාව (රිදීම) වැඩියි. "මම මේතරම් කළා, මෙහෙමයි කළේ, දන් වෙනස් වෙලා", ගැටීම වැඩියි.

පාරේ ගමන් කරන විට ඇඟේ හැපුණු කෙනා එක්ක ගැටීමත්, ගෙදර දරුවා හෝ ලෙන්ගතුව සිටි කෙනා සමඟ ගැටීමත් එකක් නොවේ. ඇලුණු දේවල් සමඟ ගැටෙන විට විදීමත් සමඟයි ගැටෙන්නේ. තදින්ම සිතින් අල්ලාගෙන සිටියත් දන් ගැලවෙන්න හදන්නේ "ඔබ පවසන ආකාරයට ඵයාමට කැමති නැහැ. දන් මගෙන් වෙනස් වෙලා. මා අමතක කරනවා. දොස් දකිනවා. මට බණිනවා". ඇලුණු දේ ඉවත් කළ විට (ගැලව්වාම) තදින්ම දැනෙනවා. නමුත් ඇලුණේ නැති වස්තුවක් ඇවිත් ගැටෙන විට ඒ ගැටීම පමණයි. මේ අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මය නැවත නැවතත් මෙනෙහි කිරීමෙන් විදර්ශනාවට එන්න පුළුවනි නම් අපට බොහොම පහසුයි. මෙය ඉතාම සියුම්ව "උද්ධං පාද තලා - අධො කේස මත්තකා" පාදාන්තයේ සිට හිස් මුදුන දක්වා ඉතාම හොඳින් ගලපා බලන්න. අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මය ඔස්සේ මෙනෙහි කර බලන්න. තදින්ම ඇලෙන්න මත්තෙන් එය දකින්න පුළුවන් නම්, තරමක් හෝ ඇලිලා තිබෙන දේ සම්මුතියෙන්, ප්‍රඥප්තිය තුළ පිහිටනවා. පරමාර්ථ ධර්මයෙන් සිත සනසා ගන්න පුළුවනි. නමුත් හඬ හඬා තමයි දැනෙන්නේ. කදුළු වගුර - වගුරවමින් තමයි හිතන්නේ.

විශේෂයෙන් විදර්ශනාව පුරුදු කිරීමෙන් හඬා වැලපෙන අවස්ථාවට පැමිණීම අඩු වෙනවා. ඇලෙන්න කලින් එහි ආදීනව දකිනවා. පරමාර්ථය ඇතිව සම්මුතියෙහි ප්‍රඥප්තියෙහි කටයුතු කරනවා. ධර්මයේදී පැහැදිලි කරන රාගය නම් වූ ඇලීම නැහැ. මෙතනදී සම්මුති පැවැත්මක් පමණයි. පරමාර්ථ ධර්මය දකිනවා. ඒ වගේම කිසිවක් සමඟ ගැටෙන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ මෝස පුරුෂ යනුවෙන් කථා කළා වගේ යම් විටෙක හඬගා, ශබ්ද නගා අවවාදයක් දෙන්න පුළුවනි, උපදේශයක් දෙන්න පුළුවනි. නමුත් එතන ගැටීමක් පවතින්නේ නැහැ. ව්‍යවහාරයේ පවතින ගැටීම, ක්‍රෝධය එතන නැහැ. මෙය භාවනාවේදී හොඳින් ගලපා බලන්න. පඤ්ඤ නීවරණ ධර්ම බැහැර කර ගත්තොත් මෙය කරන්න පුළුවනි. ඔබටයි, මටයි පඤ්ඤ නීවරණ ධර්ම ඉස්මතු පවතිනතාක් මෙය කරන්න බැහැ.

පඤ්ච නිවරණ ධර්ම යනුවෙන් සඳහන් කළේ කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාද, චීනමිද්ධ, උද්ධච්ච කුක්කුච්ච, විචිකිච්ඡා, කාමච්ඡන්දය දුරුවීමට සුදුසු පරිසරයක් තිබෙන විට, ඒ පරිසරය තුළින්ම එය දුරු කිරීමට අවස්ථාව සකස් වෙනවා. එවිට ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය, මනසට රූපාදී අරමුණු මගේය, මමය, ස්ථිර ආත්මයක් යන හැඟීමෙන් ඇලෙන්, බැඳෙන්, ගැටෙන් දෙයක් නැහැ. වැඩි පිරිසකට තිබෙන ගැටළුව තමා චීනමිද්ධය. චීනමිද්ධය දුරු කර ගැනීමට ආලෝක සංඥාව ඇති කර ගැනීමයි, ලබාදුන් උපදේශය.

මිලඟට උද්ධච්ච, කුක්කුච්ච. එනම් නොසන්සුන් කම හා පසු තැවීම. එයත් අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මයට ගලපා ගත්විට ඉවත්කිරීම පහසුයි. විචිකිච්ඡා යනු බුද්ධාදී අටතැන් හි සැකයයි. ඔබ බොහෝ දෙනෙකුට ගැඹුරු අවබෝධයක් නොතිබුණත්, සාමාන්‍යයෙන් ඒ පිළිබඳ සැකයක් නැහැ. ඉන් අදහස් කරන්නේ ධර්මය පිළිබඳ විමසා බලන්න එපා කියන අදහස නොවේ. ධර්මය සොයා බලන්න ඕන. ඒ අවස්ථාවේදී සැකය ඇතිවුවහොත් එය නැති ක ගත යුතුයි. බුද්ධාදී අට තැන්හි සැකය නැති කර ගත යුතුය. මෙසේ පඤ්ච නිවරණ ධර්ම බැහැර කරගන්න පුළුවනි නම් විදර්ශනාවට ළංවෙන්න ඉතාම පහසුයි. එතකොට බෝධි අංග ධර්ම වැඩෙන්න පහසුයි. බෝධි අංග ධර්ම හත :-

- ★ සති
- ★ ධම්ම විචය
- ★ විරිය
- ★ පීඨි
- ★ පස්සද්ධි
- ★ සමාධි
- ★ උපේක්ඛා

මෙන්න මේ ලක්ෂණ විදර්ශනාවේදී ඇතිකර ගත යුතුමයි. මෙසේ ඇතිකර ගත හොත් අපේ හිතේ ඇලීම, ගැටීම, මූලාව, බැහැර කරගන්න පහසුයි. විදර්ශනාවෙන් නොදකින නිසයි, ඇලීමක් තිබෙන බව දන්නෙත් නෑ, ගැටීමක් තිබෙන බව දන්නෙත් නෑ. සමහරවිට ඒ අවස්ථාවේදී පිටවන්නේ තරක වචන. ඒ විදියට කතා කරමින් ම කියනවා නෑ මම තරහා නෑ, ඒ තමා තමා තුළින් ම, ඇලීම, ගැටීම මූලාව නිසි ආකාරයෙන් ම දකින්න ඕනෑ. පඤ්ච නිවරණ ධර්ම බැහැර කරමින් සතිය දියුණු කර ගතහොත්, සජ්ත බොජ්ඣංග ධර්ම වැඩෙන ආකාරය පහසුවෙන් ම දකින්න පුළුවනි.

මෙම මූලික පදනම සකස් කොට සඳහන් කළේ, කෝධන සූත්‍රයෙහි සඳහන් ආකාරයට ක්‍රෝධය බැහැර කොට ආසුව දුරුකිරීම පිණිසමය.

01. පළමුවෙනි කරුණ :-

ඉඬ හිඛවේ, සපතො සපතසස ඵචං ඉචජනි, අහො වතායං දුඛිණිණා අසානි. තං කිසස හෙතු, න හිඛවෙ, සපතො සපතසස වණ්ණාවතාය නඤ්ඤි. කොධනොයං හිඛවෙ පුරිසපුගගලො කොධාහිභුතො කොධපරොතො. කිඤ්චාපි සො හොති සුභතාතො සුවිලිතො කප්පිතකෙසමසසු ඔද්‍රාවච්චවසනො, අට්ඨො සො දුඛිණිණාව හොති කොධාහිභුතො. අයං හිඛවෙ, පධිමො ධම්මො සපතකනො සපතකරණො කොධනං ආගචජනි ඉප්ථිං වා පුරිසං වා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ සඳහන් කරනවා, මේ ලෝකයේ අකමැති අයෙක් (සතුරෙක්) තවත් අකමැති අයෙක් කෙරේ මෙසේ කැමැති වේ. කෙසේද යත්, “මේ තෙම දුර්වර්ණ වන්නේ නම් මැනවි.” මෙතන දී සාමාන්‍යයෙන් සිතා බලන්න සිත් වල ආකාරය. “ඔය ඇදලා, පැළදලා ලස්සනට හිටියට හිතාගෙන ඇති බොහෝ දේවල් තියෙනවා කියලා.” මේ තමා අකමැති පුද්ගලයා දුර්වර්ණ වෙනවා යන්නට නිදසුනක්. මේවා සිත් වලින් බැහැර කරන්න, මතුකර දක්වන්නයි නිදසුන් දක්වුවේ. “මම දක්කා හොදටම වැටිලා හිඟාකන තත්වයට පත්වෙලා වගේ. මේ ආකාරයට දිගින් දිගටම කියන්නේ කුමක්ද? ඔහු හෝ ඇය දුර්වර්ණ වී ඇති බව සතුවින් කියනවා.

කවර හෙයින්ද? මහණෙනි, අකමැති පුද්ගලයා, තමන්ගේ අකමැති පුද්ගලයාගේ වර්ණවත් භාවය සතුටු නොවේ. හොඳින් සිටිනවා දකිම සතුටු නොවේ. අසතුටුවෙන් තවත් බොහෝ දේ කියනවා, ඒ ගැටීම නිසයි. (ඔය ඇදලා, පැළදලා හිටියට....) වර්ණවත් භාවයෙන් සතුටු නොවී, අකමැති නිසයි එලෙස පවසන්නේ. මේ පුරුෂ හෝ කාන්තාව කිපෙන සුළු ක්‍රෝධයෙන් මඩනා ලද, ක්‍රෝධානුගත වීමෙන්, නිරන්තරයෙන් කිපෙන්නේ, ඒ ක්‍රෝධයෙන් ම මැඩලා ඒ ක්‍රෝධය විසින් ම එයා පාලනය කරනවා. “මඩනා ලද” යයි සඳහන් කළේ එයයි. “ක්‍රෝධානුගත” වූයේ යනු, ක්‍රෝධයට අනුගත වී ක්‍රෝධයෙන් ම ජීවත් වන විට, ඔහු පවසන්නේ, මට හිතෙන කොටත් කේන්ති යනවා. දකින විටත් කේන්ති යනවා.

“මැනවින් ස්නානය කළේ, මැනවින් ගැල්වූ විලවුන් ඇතියේ අන්දම තරඹ කෙහෙමස් ඇතියේ හඳුනා ලද හෙළ පිළි ඇතියේ වී නමුදු, වැලි හේ ක්‍රෝධයෙන් අහිභුත වූයේ දුච්ඡාම වෙයි.”

මෙහි අදහස නම්, මේ පුද්ගලයා ස්නානය කර සුවද සඳුන් අන්දම් (බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ නලලේ තබන තිලකය) තබා නොයෙක් ආකාරයට අලංකාර කර ශරීරය හා කෙස් සරසා ගෙන හිටියත් මනාව අදනා ලද ඇඳුම් පැළඳුම් තිබුණත් මේ ක්‍රෝධයෙන් යුත් පුද්ගලයා දුර්වර්ණ වේ. (වර්ණවත් නැහැ) පියකරු නැහැ. එයා ප්‍රසන්න නැ. හේතුව නම් කීපෙන සුළුයි. ක්‍රෝධයෙන් යුක්තයි. ක්‍රෝධයට අනුගතවී ඉන්නේ. ක්‍රෝධයෙන්මයි ජීවත් වන්නේ. ඒ නිසයි, මහණෙනි මේ සප්තකාන්ත වූ සප්තකරණ වූ මේ පළමු කරුණ කීපෙන සුළු ස්ත්‍රිය හෝ පුරුෂයා කරා පැමිණේ.

පරමාර්ථ ධර්මයට අනුව කෙසේද, මෙය අත්හරින්නේ යන්න තවම සාකච්ඡා කළේ නැහැ. ඊට කලින් අපට හිතන්න පුළුවන් නම් මමත් එහෙම කෙනෙක්ද. මම මට අකමැති පුද්ගලයා සමඟ සමහර විට වචනයක් නිසා ක්‍රියාවක් නිසා, පෙනුම නිසා, හැසිරීම නිසා, අප පවසනවා නම්, ඔය හොඳට ඇඳ පැළඳ හිටියට එයාගේ හිත හොඳ නැ. එයා නපුරු කෙනෙක්. ආශ්‍රයට හොඳ කෙනෙක් නෙවි. ධර්මයේ පැහැදිලි කළානේ, “අසේවනාව ඛාලානං” බාලයන් ආශ්‍රය කරන්න එපා, සමහරවිට මධුභාෂක වගේ වචන කථා කළාට ආශ්‍රයට යන්න එපා. හොඳ කෙනෙක් නෙවි. එයාගේ හිත හොඳ නැහැ. නපුරු දේමයි හිතන්නේ.” මේ ආකාරයට නපුරු පුද්ගලයා ගැන සිතන්නේ නැතිව මේ හැම දෙයක්ම සිතීන් ඉවත් කරන්න ඕන. අප ගැඹුරු පරමාර්ථ ධර්මයට ගලපා බලමු. අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මය ඔස්සේ මෙනෙහි කර ගලවා දමන්න ඕනි. ඉවත් කරන්න ඕනේ. නැත්නම් මේ ධර්ම මාර්ගයේ යන්න අපහසුයි. මෙය සිතේ තියාගෙන මොනතරම් උත්සාහ කළත් භාවනාව වැඩෙන්නේ නැහැ.

02. දෙවන කරුණ :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සප්තො සප්තසංඝ ඵලං ඉච්ඡති, අහො වතායං දුක්ඛං සයෙය්‍යාති. තං කිසං හෙතු? හ භික්ඛවෙ, සප්තො සප්තසංඝ සුඛසෙය්‍යාය නඤ්ඤි. කොධිනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොධාභිභුතො කොධිපරෙතො. කිඤ්චාපි සො පඤ්ඤෙක සෙති ගොණාකප්ඵතෙ පටිකප්ඵතෙ පටලිකප්ඵතෙ කාදුලිමිගපචරපච්චනථරණො සඋතාරච්ඡදො උභතො ලොභිතකුපධානෙ, අථ ඛො සො දුක්ඛංයෙව සෙති කොධාභිභුතො. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධමමො සප්තකප්තො සප්තකරණො කොධිනං ආගච්ඡති ඉඤ්චිං වා පුරිසං වා.

තවද, මහණෙනි, අකමැති අයෙක් තවත් අකමැති අයෙකුට මෙසේ කැමති වෙයි. මේ තෙම දුකසේ හෝනේ වේ නම් මැනවැයි. මේ අය දුකට

පත්වේ, ජීවිතය ගෙනයනවා නම් මම හරිම සතුටයි. මේ පරිසරය තුළදී, මේ ප්‍රජාව තුළ මෙවැනි පිරිසක් සිටින නිසයි මෙය මතුකර පෙන්වන්නේ. එය ඉවත් කරගන්න. සමහර පුද්ගලයන් පොල් අරගෙන ගිහින් බිම ගහලා දෙස් තියනවා. සමහරු දෙවි දේවතාවුන් පස්සේ යනවා. අයහපත් දේ කරන දෙවි දේවතාවුන් පස්සේ ගිහින් ඒ ඉදිරියේ වැද වැටෙනවා. යාඥා කරනවා. නූල් ගැට ගනනවා. අහවලාට මෙසේ වේවාකියා බොහෝ දේ කරනවා. මේවා බොහෝ තැන්වල සිදුවෙන දේවල්. ඒනිසා ඔබට මොන තරම් පරමාර්ථ ධර්මය දේශනා කරන්න හැදුවත් ඔබ සිටින්නේ යදින (යාඥා කරන) තැන්වල නම් මෙය අවබෝධ කරගන්නේ කෙලෙසද? තමන්ගේ පරිසරයේ පටන්, අන් අයටවත් මේවාට උදව් දෙන්න එපා. ගැටෙන්න එපා.

ක්‍රෝධන සුත්‍රයේ දී පෙන්වා දෙන්නේ ගැටීමෙන් එලක් නැහැ. සමහර ඇත්තෝ හොඳ කියමින් ගැටෙන්න පටන් ගන්නවා. එය හරියට ගැරඬියා, ගෙම්බා ගිලිනවා කියලා. ගැරඬියාට පහර දෙනවා වගෙයි. ඒ වගේ මේ යාඥා කරන පිරිස පිළිබඳව තරහ ගැනීම නොවෙයි, ඇත් කිරීම නොවෙයි කළ යුත්තේ කරුණාවෙන්, මෙමතියෙන් අවවාද කරන්න පුළුවන්. හැබැයි, තමන් කිසිදු කෙනෙක් කෙරේ ක්‍රෝධයෙන්, එවැනි පුද්ගලයින් සමඟ ගැටෙන්න එපා. එයා කෙරෙහි කරුණාවෙන්, මෙමතියෙන් බලා වරද වලක්වාගන්න ඕන. සුත්‍ර දේශනාවේ දෙවන කොටසින් සඳහන් වන්නේ, අකමැති පුද්ගලයෙක්, තවත් අකමැති පුද්ගලයෙකුට (සතුරෙක් සිය සතුරා හට) මෙසේ කැමති වෙයි. කෙසේද, දුකට පත් වෙනවා නම්, කරදරයකට පත් වෙනවා නම් නැතිවෙලා යනවා නම් සතුටු වෙනවා. මෙවැනි පුද්ගලයන් තුළ අධ්‍යාත්මික දියුණුවක් ඇතිවන්නේ කෙලෙසද?

තමා ජීවත් වන පරිසරය තුළ, රැකියාව කරන තැන් වල වුවත් අනෙක් කෙනා දුකට පත් වෙන්න, දරුවන් කෙරෙහි වුවත්, මගේ දරුවා පමණක් සමත් වෙන්න කියලා හිතුවොත්, මේ සියළුම දේවල් හිඳී, අකමැති පුද්ගලයා දුකට පත් වෙනවා නම් සතුටු වෙනවා. අප උත්සාහ කළ යුත්තේ, භාවනාවෙන් අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත යන ත්‍රිලක්ෂණය දකිමින් සියල්ල ම ඉවත් කිරීමටයි. ඇයි මෙහෙම වන්නේ? මේ මගේ, මම, ස්ථීර ආත්මයක් යන වැරදි වූ ආත්ම දෘෂ්ඨිය හෙවත් සක්කාය දිට්ඨිය නිසයි.

මේ පුරුෂ තෙම කීපෙන සුළු වූයේ, ක්‍රෝධයෙන් අභිභූත වූයේ, ක්‍රෝධවග්‍රයට පැමිණියේ වෙයි. මේ පුරුෂයා නිතරම කීපෙනවා. ක්‍රෝධයෙන් ක්‍රෝධයට අවනත වෙලා. ක්‍රෝධය විසින් ම පාලනය කරන පුද්ගලයෙක් බවට පත්වෙලයි සිටින්නේ. ක්‍රෝධයේ වග්‍රයට නැත්නම් ක්‍රෝධයට ම අනුගත

වෙලා, ක්‍රෝධයෙන් ම ජීවත්වන පුද්ගලයෙක් ලෙසට පත්වෙලා. “කොටුපලස් අතුල මොළොක් සුදු එළු ලොම් ඇතිරී අතුළ සහපුප්ලොම් ඇතිරී ඇතුළ උතුම් කෙසෙල් මුව සමන් කළ ඇතිරී අතුළ උඩුවියන් සහිත දෙපස් හි තැබූ රත් කොට්ටි දෙපස් හි තැබූ පළඟක සයනය කළත් ක්‍රෝධයෙන් වැඩි දුකසේ ම සයනය කරයි.”

මේ අදහසින් කියන්නේ ක්‍රෝධයෙන් කිපෙන සුළු ක්‍රෝධයෙන් ම ජීවත් වන ක්‍රෝධය විසින් ම පාලනය කරන මේ පුද්ගලයා මනා වටිනා මුදු මොළොක් සුදු එළු ලොම් වලින් සකස් කරන ලද පලස් මත, මනාව සකස් කරන ලද තවත් සෂ පිරිසිදු ලොම් සහිත සතුන්ගේ ලොම් සහිත ඇතිරිලි එලා ඒවා උඩ ගමන් කළත්, ඒවා උඩ සයනය කළත්, එවගේම ඒවායින් උඩුවියන් බැඳ තිබුණත්, දෙපස් හි රත්වත් පාටින් යුත් මල් යෙදූ පලස් තබා තිබුණත්, නිවහනෙහි කාමර බොහෝ තිබුණත්, කුමටද නින්ද නොයන්නේ නම්, රත්රන් වලින් නිමකළ, රිදියෙන් නිමකළ ඇඳක් තිබෙන්න පුළුවනි. උඩුවියන් දමා තිබෙන්න පුළුවනි. නමුත් නින්ද යන්න නැහැ. ඒ කිපෙන සුළු නිසයි. ක්‍රෝධ අහිභුතයි. ක්‍රෝධයෙන් ම තමා ජීවත් වෙන්නේ. ක්‍රෝධයට වසඟ වෙලා ඉන්නේ.

03. තුන්වෙනි කාරණා :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු එවං ඉච්ඡති, අහො වතායං හ පචුරප්ඵායා අසානි. භං කිසු හෙතු? හ භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු පචුරප්ඵායා නඤ්ඤි. කොටුනොයා භික්ඛවෙ, පුරිසපුගඟලො කොටුනොයා කොටුපරොනො. අනප්ඵමපී ගහෙප්ඵා අප්ඵා මෙ ගහිතොති මඤ්ඤති. අප්ඵමපී ගහෙප්ඵා අනප්ඵා මේ ගහිතොති මඤ්ඤති. තසිමෙ ධම්මා අඤ්ඤාමඤ්ඤාදං විපච්චනිකා ගහිතා දීඝරතං අහිතාය දුකාය සංවතනති කොටුනොයාසු. අයං බො භික්ඛවෙ, තනියො ධම්මො සපතකනෙනා සපතකරණො කොටුනං ආගච්ඡති ඉප්ඵං වා පුරිසං වා.

තවද, මහණෙනි අකමැති අයෙක් තවත් අකමැති අයෙක් කෙරේ මෙසේ සිතනවා. “මේ තෙමේ බොහෝ ධනය ඇති නොවේ නම් මැනවැයි.” යමෙක් සිතනවා, තමන් අකමැති පුද්ගලයාට, ධනය නැත්නම්, මොනවත් නැත්නම් හොඳයි කියලා. මෙය හොඳම නැති කාරණයක්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ දේශනා කරනවා, මෙතෙම බොහෝ ධනය ඇති නොවන්නේ නම් මැනවැයි. ඒ කවර හෙයින්ද යත්, මහණෙනි අකමැති පුද්ගලයා තවත් අකමැති පුද්ගලයෙකුගේ ප්‍රවුරාභාවයෙන් සතුටු

නොවේ. එයින් අදහස් වන්නේ බහුල ලෙස හොඳින් ධනවත්ව සිටිනවා දකින්න කැමති නැහැ. දියුණුව දකින්න කැමති නැ.

මහණෙනි මේ පුරුෂ පුද්ගලයා ක්‍රෝධයෙන් අහිභුත වූයේ, ක්‍රෝධ වශයට පැමිණියේ, අහරියද ගෙන මා විසින් අර්ථ ගන්නා ලදැයි හඟනේය.

මේ පුරුෂයා හොඳින් සිටිනවා දකින්න අකමැති නිසා, නොඑසේ නම් ධනය නොමැතිව සිටිනවා, දිළිඳුව සිටිනවා දකින්න කැමති නිසා ඔහු අහරිය ගෙන මා විසින් අර්ථ ගන්නා ලදැයි සිතනවා. වැරද්දක් අරගෙන මම මේ කරන්නේ හොඳ යයි සිතනවා. තමන් අකමැති කෙනෙක් වුවත්, බොහෝ ධනය ඇති කෙනෙක් ධනය ලබා තිබෙන්නේ නිවැරදි ආකාරයෙන් වෙන්න පුළුවනි. ඒ ධනය නිසා අහරී සිතුවිල්ලක් අරගෙන එයා සිතනවා ඒ තුළ නිවැරදි යි කියලා. ඔය ධනය සොයාගෙන තිබෙන්නේ, අනුන්ගේ දේවල් උදුරාගෙන, කාටවත් දෙන්නේ නැ. මේ විදියට වැරද්ද, තරහ සිතුවිල්ලක් සිතනවා. එසේ සිතමින් කියනවා, මට තියෙන්නේ හොඳ හිතක්. මට තියෙන්නේ හොඳ සිතුවිල්ලක් කියලා. මේ අනර්ථ සිත ර්ෂභීවේම කොටසක්. මේ අනර්ථ සිතුවිල්ල, හොඳ සිතුවිල්ලක් කියලත් එයා හිතනවා. තමාගේ ම සිත ගලපලා බලන්න පුළුවන් නම්, තමාට ම තේරෙනවා මම මේ වැරදි සිතුවිල්ලක් තේද, මේ හොඳයි, නිවැරදියි කියා සිතන්නේ.

බොහෝ පින්කම් කරන විට අප ප්‍රවේශම් වෙන්න ඕන. දනුවත් වෙන්න ඕනැ. සමහර පින්කම් වලදී හොඳයි, නිවැරදියි කියලා සිතාගෙන වැරදි සිතුවිලි ඇති කරගන්නවා. පින්කම් කරන විට ඒ සමඟ ගැටෙන්න අවශ්‍ය නැ. තරහ ගන්න අවශ්‍ය නැ. එය වැරදි සිතුවිල්ලක්. අකමැත්තක්. ඒ වගේම අර්ථ ද ගෙන මා විසින් අහරිය ගන්නා ලදැයි හඟනේය. යහපතක් අරගෙන, එයට අනර්ථයයි ඒ පුද්ගලයා සිතනවා.

ක්‍රෝධයෙන් අහිභුත වූයේ ඔහු විසින් පරස්පර ප්‍රත්‍යහික වූ ගන්නා ලද, (එකකට එකක් නොගැලපෙන) එනම් නිවැරදි දේ වැරදියි කියා සිතනවා. වැරදි දේ නිවැරදි යයි සිතනවා. මේ ධර්මයෙන් දීර්ඝ රාත්‍රියෙහි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වැටෙන්නාහ. දීඝී රාත්‍රියක් වන්නේ නින්ද නොයාමයි. “දීඝා ජාග රතො රත්තී” නොනිදන පුද්ගලයාට රාත්‍රිය බොහොම දිගයි. නින්ද නොයන දිනවලට එලෙසනේ? අද නම් එළිවෙන්නේ නැ කිය කියා සිටිනවා. එයාට ඒ දීඝී රාත්‍රිය පුරාම අහිත පිණිස හේතු වෙනවා. ඒ ගැනම සිත සිතා සිටීම නිසයි. මහණෙනි, අකමැති පුද්ගලයෙක්, තවත් අකමැති පුද්ගලයෙක් කෙරේ

කැමති වන හෝ අකමැති වන ස්වභාවයට උදව් කරන මේ තෙවැනි කරුණ කීපෙන සුළු ස්ත්‍රියට හෝ වේවා පුරුෂයාට හෝ වේවා මෙසේ පැවතෙනවා.

04. හතරවැනි කරුණ :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපතකසු ඵලං ඉවජති, අහො වතායං න භොගවා අසාති. තං කිසස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතො සපතකසු භොගවතාය නන්දති. කොධනසු භික්ඛවෙ, පුරිසපුගලසු කොධාභිභූතසු කොධපරෙතසු යෙපිසසු නෙ භොනති භොගා උධ්ධානවිරියාධිගතා ඛාභාඛලපරිචිතා සෙදාචකඛිතා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා, තෙපි රාජානො රාජකොසං පවෙසෙති කොධාභිභූතසු. අසං භික්ඛවෙ, චතුපො ධම්මො සපතකතො සපතකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉච්චිං වා පුරිසං වා.

තවද මහණෙනි, අකමැති පුද්ගලයෙක් තමා අකමැති පුද්ගලයෙක් කෙරේ මෙසේ කැමති වෙයි. මේ තෙමේ හෝග ඇතියේ නොවේ නම් මැනවැයි.

අප මුලින් සාකච්ඡා කළේ ධනය ගැන. මෙහිදී හෝග යනුවෙන් සඳහන් කළේ සියලුම දේවල් පිළිබඳව. මහණෙනි, මේ අකමැති පුද්ගලයා තම අකමැති පුද්ගලයාගේ හෝගවන්ත භාවයෙන් සතුට නොවේ.

කීපෙන සුළු ක්‍රෝධයෙන් වැඩුණු ක්‍රෝධවශයට ගිය පුරුෂ පුද්ගලයාගේ ඒ හෝගයේ වෙන් නම් උප්පාන වියයින් අධිගත වුවාහු ඛාහු ඛලයෙන් රැස් කරන ලද්දාහු, දහඩිය වගුරුවා උපයන සුළු දැනුමින් ලද්දා දේ වෙන් නම්, ක්‍රොධාභිභූත වූ ඔහුගේ ඵයද රජ හෝ රජ භාණ්ඩාගාරයට පමුණුවන්.

යම් කෙනෙක්, තමා අකමැති අයෙකුට හෝග ඇතිවීම දකින්නට අකමැතිව ක්‍රෝධයෙන් යුතුව වාසය කරන්නේ නම්, ඔහුගේ ධනය ද පිරිහෙනවා. යම් විටෙක ඔහු ධනය උපයා ගත්තේ උච්ඛාන විරියයෙන් යුතුවයි. ඛාහු ඛලයෙන් හා දහඩිය වගුරුවමිනුයි. ඒ වගේම ධාර්මිකවයි. (තෙහොනිති හෝග උච්ඛාන විරියාධිගතා ඛාභාඛලපරිචිතා සෙදාචකඛිතා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා). එනමුත් මොහුගේ ක්‍රෝධයට වසඟ වූ සිත හා පැවැත්ම නිසා, එම ඔහුගේ හෝගයේ පවා නැති කරගනී. යම් විටෙක රජයට ගනී. මේ මගින් අප අදහස් කළ යුත්තේ මෙයයි. එනම් යම්විටෙක නඩුහඬවලට පැටලැවීමෙන්ද වෙනත් විපත්වලට මුහුණ දීමෙන් ද ඔහුගේ හෝගයේද විනාශ වන බවයි.

මහණෙනි, සපතකතො සපතකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉච්චිංවා පුරිසංවා

මහණෙනි, මේ සපතකාන්ත වූ සපතකරණ වූ මේ සතරවන කරුණ ක්‍රොධකරන සුළු ස්ත්‍රියට හෝ පුරුෂයාට හෝ පැමිණේ.

05. පස්වෙනි කරුණ :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපතකසු ඵලං ඉවජති, අහො වතායං න යසවා අසාති. තං කිසස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතො සපතකසු යසවතාය නන්දති. කොධනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුගලො කොධාභිභූතො කොධපරෙතො. යොපිසසු සො භොතියසො අසමාදාධිගතො නමාපි ධංසති කොධාභිභූතො. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සපතකතො සපතකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉච්චිං වා පුරිසං වා.

මහණෙනි අකමැති පුද්ගලයෙක් තවත් අකමැති පුද්ගලයෙකුට මෙසේ කැමති වෙයි. "මේ තෙමේ යශස් ඇතියේ නොවන්නේ නම් මැනවැයි". යශස් කියන්නේ කීර්තිය, ප්‍රශංසාව, සම්මානය වැනි දේවල්. අකමැති පුද්ගලයෙක් තවත් අකමැති පුද්ගලයෙකුගේ යශෝවද්භාවයෙන් නොසතුටු වෙයි. මේ පුරුෂ පුද්ගලයා කීපෙන සුළු වෙයි. ක්‍රෝධයෙන් අභිභූත වූයේ ක්‍රෝධවශයට පැමිණේ. අප්‍රමාදයෙන් ඔහු විසින් ලැබගත් යම් යශස්ක් වේ නම් ක්‍රෝධාභිභූත වූ හෙයින් පිරිහේ. යසස් ස්වභාවයෙන් සිටින පුද්ගලයාගේ ස්වභාවය දකින්න මේ අය කැමති නැහැ. ඔහු ඒ තත්වයට පත්වී සිටින්නේ යහපත් වූ ජීවිතයක් පවත්වන නිසයි. යශස, ගෞරව, සත්කාර, බුහුමන් කියන දේ බලයෙන් ගන්න පුළුවන් දේ නොවෙයි. ඒවා තමාගේ යහපත් පැවැත්මට ඇති කරගත යුතු දේවල්. මොන තරම් කිව්වත්, ගහලා බැණලා කිවුවත් වැදුම් ගන්න පුළුවනිද ලෙහෙසියෙන්. බලෙන්ම ඕනෙ නම් පුළුවන්. නමුත් එය හදවතින් ම කරන වන්දනාවක් විය යුතුයි. ගරු බුහුමන්, සම්මාන, කීර්ති ප්‍රශංසා, යසස් ලබන්න සුදුස්සෙක් වෙන්න ඕනෑ. ඒවා බලයෙන් ලබන්න පුළුවන් දේවල් නොවේ. මේ අකමැති පුද්ගලයා, තමාගේ අකමැති පුද්ගලයාට ඒ යශස් ලැබෙනවාට කැමති නැහැ. එසේ වූ විට තමනුත් ඒ යශසින් පිරිහෙන්න පටන් ගන්නවා. හොඳ උතුමෙක් කෙරෙහි වැරදි කියනවා නම් ඒ පුද්ගලයා ම නේද පිරිහෙන්නේ.

වැරද්දක් තිබුණොත් කරුණාවෙන් පෙන්නලා දෙනවා මිසක ලෝකයටම කැගහලා විනාශ කරන එක නොවෙයි කළ යුතු වන්නේ. යහපත් වූ ජීවිතයක සංසාරගත කර්ම දෝෂ අනුව අඩුපාඩු තිබෙන්න පුළුවනි. එය

මතුකරලා, ලොකු කර, පෙන්නලා ඒ තිබෙන ගෞරවය නැති කිරීම, ඒ පුද්ගලයාට පමණක් නෙවී, ඒ පුද්ගලයා සමඟ සේවය කරන, ඒ පිරිසම නැතිවෙලා යයි. ඒ පුද්ගලයාට මහත් විනාශයක් සිදු කරන්නයි හදන්නේ.

මේ ආකාරයට මිනිසුන් අතින් කොපමණ වැරදි සිදුවෙනවද? ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට වෙන්න පුළුවනි, ගුණධර අම්මා, තාත්තා කෙනෙකුට වෙන්න පුළුවනි, හොඳ ජීවිතයක් ගතකරන විවාහක දෙන්නෙකුට වෙන්න පුළුවනි, සත්පුරුෂ මනුෂ්‍යයෙකුට වෙන්න පුළුවනි, මෙවැනි දේ කරමින් යසස නැති කරන්න උත්සාහ දරනවා. එයින් ඒ පුද්ගලයාට පමණක් නෙවී ඒ පුද්ගලයා යටතේ සිදුවූ ඒ සියළුම දේ විනාශ වෙන්න පුළුවනි. ක්‍රෝධයේ තිබෙන නරකම, භයානක කම මොන තරම් අපරාධයක්ද? එදිනෙදා ජීවිතයේ හැම තැනම, හැම කරන කටයුත්තක් ම භාවනාවක් ලෙසින් ඉවසීමෙන්, විදර්ශනාවෙන් කටයුතු කළොත් මේ විදියට නිසීමඟට හදාගන්න පුළුවනි. එසේ නොමැති වුවොත් සිදුවන්නේ, තමා ක්‍රෝධයෙන් අන් අයගේ යසසට අකමැතිවීමෙන්, තමාගේ යසසද පිරිහීමට පත්වීමයි.

06. හයවෙනි කරුණ :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු ඵ්වං ඉවජති, අහො වතායං න මිත්තවා අසානි. තං කිසු හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු මිත්තවතාය නඤ්ඤි. කොධනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුගගලො කොධාභිභූතො කොධපරොතො. යෙපිසු හෙ හොන්ති මිත්තාමච්චා ඤ්ඤාතිසාලොභිතා, තෙපි ආරකා තං පරිවජේන්ති කොධාභිභූතං. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො ධම්මො සපතකනෙතා සපතකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉප්ථිං වා පුරිසං වා.

තවද මහණෙනි, අකමැති අයෙක් තමන් අකමැති අයෙක් කෙරේ මෙසේ කැමති වෙයි. මේ තෙම මිතුරන් ඇතියෙන් නොවන්නේ නම් මැනවි. මිතුරන් පිරිසක් සමඟ සිටිනවා දැකීමක් සමහර පුද්ගලයන්ට ක්‍රෝධය ගෙන දෙනවා. බලාගෙන ඉන්න බැහැ.

මෙතෙම මිතුරන් ඇති නොවන්නේ නම් මැනවැයි. ඒ කවර හෙයින්ද? මහණෙනි, අකමැති අයෙක් අකමැති අයෙක් ගේ මිත්‍ර භාවයෙන් සතුටු නොවේ. මේ පුරුෂ පුද්ගලයා කිපෙන සුළු වේ. ක්‍රෝධයෙන් මැඩුනේ, ක්‍රෝධවශයට පැමිණියේ වෙයි. ඔහුට යම් මිත්‍රාමාත්‍ය කෙනෙක්, සහලේ නෑ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහුද ක්‍රෝධයෙන් මැඩුනේ ඔහු දුරින්ම හැරලත් ඇති හිත මිත්‍රාදීන් පිරිසක් සිටිත් නම් ඒ පුද්ගලයා ඒ පිරිස මඟහරිනවා. මිත්‍ර භාවයෙන් වැඩි පිරිසක් සමඟ සිටි නම් අකමැති පුද්ගලයා එයට කැමති නොවේ. ඒ නිසා

තමා ක්‍රෝධයට කිපෙන සුළු වෙනකොට, ක්‍රෝධවශයට පත්වන විට, ක්‍රෝධයෙන් මඩන ලද හැසිරීම නිසා තමාගේ ඇති හිත මිත්‍රාදීන් ද ඇත් වෙනවා.

දැන් ඔබට පැහැදිලියි නේ. නිතරම දොස් දකිනවා නම් අඩුපාඩු දකිනවා නම් අනෙක් පුද්ගලයා එයට බිය වෙනවා. අකමැති වෙනවා. මේ පුද්ගලයා කාගෙන් දොස් දක දක සිටිමින්, ඊළඟට මගෙන් දොස් කියයි. මෙයා භයානක කෙනෙක්. මෙවැනි පුද්ගලයින් තමන්ගේ පවුලේ අයගෙන් ඇත් වෙනවා. තමන්ගේ ගමේ අයගෙන් ඇත් වෙනවා. තමන්ගේ ම ආශ්‍රය කරන පිරිස එයාගෙන් ඇත් වෙන්න පටන් ගන්නවා.

07. හත්වෙනි කරුණ :-

පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු ඵ්වං ඉවජති, අහො වතායං කායසු හෙදා පරමමරුණා අපායං දුගහතිං විනිපාතං නිරයං උපසජ්ජෙය්‍යානි. තං කිසු හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතො සපතාසු සුගතිගමනෙන නඤ්ඤි. කොධනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුගගලො කොධාභිභූතො කොධපරොතො කායෙන දුච්චරිතං වරති, වාචාය දුච්චරිතං වරති, මනසා දුච්චරිතං වරති. සොකායෙන දුච්චරිතං වරිත්වා - පෙ - කායසු හෙදා පරමමරුණා අපායං දුගහතිං විනිපාතං නිරයං උපසජ්ජි. කොධාභිභූතො. අයං භික්ඛවෙ, සපතමො ධම්මො සපතකනෙතා සපතකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉප්ථිං වා පුරිසං වා.

තවද මහණෙනි, අකමැති අයෙක් තවත් අකමැති අයෙක් හට මෙසේ කැමති වෙයි. මෙතෙ ම කාබුන් මරණින් මතු (කය බිඳී මරණින් මතු) අපාය දුගහති වූ විනිපාත වූ නිරයට පැමිණෙන්නවා යි කියලා සිතනවා. සමහර අය තරහෙන් කියනවා, "අපායටම යන්න කියලා" සමහරු විට ඒ අය හොඳින් ජීවත්වන අය වෙන්න පුළුවන්. බොහෝ දුක් දෙමින් නිරයට පැමිණෙන්න කියලා හිතනවා. ඇයි ඒ? කවර හෙයින්ද?

මහණෙනි, අකමැති අයෙක් තවත් අකමැති අයෙකුගේ සුගති ගමන සතුටු නොවෙයි. දිව්‍යලෝකයට යන්නේ නම් අකමැති වෙනවා. ඒ නිසයි මහණෙනි මේ පුරුෂ පුද්ගලයා කිපෙන්නේ, ක්‍රෝධයෙන් වැඩුනේ, ක්‍රෝධවශයට පැමිණියේ. කයින් දුසිරිත් කෙරෙයි, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි, මනසින් දුසිරිත් කෙරෙයි. මේ පුද්ගලයා, තමන් අකමැති කෙනා පිළිබඳව සිතනවා, ඔහු සුගතියට යන්න ඕනෑ නැහැ. අපායට යන්න කියලා පතමින් එයා කයින්, වචනයෙන්, සිතින් වැරදි කරනවා, දුශ්චරිත කරනවා. අර නපුරුකම් කරන්නේ

අනෙක් බොහෝ දේවල් කරන්නේ අනෙක් පුද්ගලයා අපායට යවන්නයි. නමුත් අපායට යන පාර මෙයාම හදාගන්නවා. ඒ කෙසේද? තරහ සිත, ඊට පසුව කියන වචන, ඊළඟට කරන ක්‍රියාවන්. මේ නිසා මේ කිපෙනසුළු, ක්‍රෝධයට පැමිණි පුද්ගලයාම මරණින් මතු මහත් දුක් ඇති නිරයට පැමිණෙනවා.

අප මේවා හොඳින් තේරුම් ගෙන මින් මිදෙන්න ඕන. භාවනාවෙන් ප්‍රයෝජන ගෙන මෙය හදාගන්න ඕන. මෙයින් මිදුණොත් අප කොතරම් සුපසන්නද? අප මේ යන මාර්ගයේ සෝවාන් ඵලය ලබාගැනීමට වත් උත්සාහ දරන්න ඕන.

යම්විටෙක එසේ නොවුනොත්, අපගේ කුසල මාර්ගය දියුණු වෙනවා. එය අනාගත මාර්ග ඵලාවබෝධයට උපකාරක ධර්මයක් වෙනවා. හිතවත්ක කෙනෙක්, කරුණාවෙන් ඔබට පැවසුවොත්, මේ හිත හදාගන්න, (දියුණු කරගන්න) අප අනිත්‍යයි, හැමදාම පවතින්නේ නැහැ. මේ සිත හදාගන්න. මේ දරුවන් දෙමව්පියන්ට, දෙමව්පියන් දරුවන්ට ආදරයෙන් ඇලිලා හිටියත්, ඔබට පුළුවනි පවසන්න, අම්මේ, තාත්තේ, අප හැඳුවා, වැඩුවා, ඉගැන්වුවා. ඒ උනත් අනිත්‍යයි නේ. ඇලිලා තිබෙන හිත ඉවත් කරගන්න. මේ කථාව කරුණාවෙන් මෙමතියෙන් කිව්වොත් අවබෝධයක් තිබෙන ඇත්තෝ හිත හදාගන්නවා. එසේ කරන්නත් පුරුද්ද ඇති කර ගන්න ඕන. මෙයින් ගලවා ගැනීම ලෙහෙසි නැහැ.

මේ සූත්‍ර දේශනාවට අනුව මේ කරුණු එකින් එක ගලපා බලමින් ක්‍රෝධය අපේ සිතින් ඉවත් කර ගතහොත් අපේ සිතට මොන තරම් සුවයක් ලබා ගන්න පුළුවනිද?

භාවනාවටත් අදාළ කරගෙන, අභිච්චානු පස්සනාවෙන්, විරාගානු පස්සනාවෙන්, නිරෝධානු පස්සනාවෙන්, පටිනිස්සගානු පස්සනාවෙන් සිතන්න ඕන. මේ හතර මුල් කරගෙන අනිත්‍ය බව, අත් හැරීම, නො ඇලීම පිළිබඳ, අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනත්ත ක්‍රිලක්ෂණ තුනම මනාව අවබෝධයෙන් විදර්ශනාවෙන් ම මෙනෙහි කරන්න. මේ සියලුම නාම - රූප ධර්මයන්ට ගලපාගෙන මේ අදහස් මෙනෙහි කරන්න. කුසල් මාර්ගයට ඇතුළත්ව ඉතාම හොඳ ජීවිතයක් ගත කරන්න පුළුවනි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේසනා කරන ලද මෙම ක්‍රෝධන සූත්‍රයෙහි සඳහන් අවසන් ධර්ම කොට්ඨාශය, එහි සඳහන් ආකාරයෙන්ම

උපුටා මෙහි සඳහන් කරනවා. මෙම පාලි ගාථා පෙළ, තේරුම් ද සහිතද නුවණින් කියවන්න. ක්‍රෝධයේ ඇති හයානක බව, හයානක ආදීනව ඔබට මැනවින් වැටෙහෙනු ඇත. ඉතා ඉක්මනින්ම, තම සිත ක්‍රෝධයෙන් වළක්වා ගන්නට වෙර වීරිය දරන්න.

ඉමෙ බො හික්ඛවෙ, සප්ත ධම්මා සප්පකප්පා සප්පකරණා කොධිනං ආගච්ඡන්ති ඉප්ථිං වා පුරිසං වාහි.

- ★ කොධිනො දුඛිණොණා හොති අට්ඨො දුඛිමපි සෙති සො අට්ඨො අත්ථං ගභෙත්වාන අහත්ථං අධිපජ්ජති.
- ★ තතො කායෙන වාචාය වධිං කත්වාන කොධිනො, කොධාහිභුනො පුරිසො ධහජාතිං නිගච්ඡති.
- ★ කොධසම්මදුසම්මජෙනා ආයසකඝං නිගච්ඡති ඤාතිමිත්තා සුභජ්ජා ව පරිචජේජන්ති කොධිනං.
- ★ අහත්ථජනනො කොධො කොධො විත්තප්පකොපනො, හයමනතරනො ජාතං තං ජනො නාවච්ඡකධිති.
- ★ කුද්දො අත්ථං හ ජානාති කුද්දො ධම්මං හ පසස්සිති, අත්ථනමං තදා හොති යං කොධො සහතෙ තරං
- ★ යං කුද්දො උපරොධෙති සුකරං විස දුක්කරං, පච්ඡා සො විගතෙ කොධෙ අග්ගිදුඤ්ඤාව තප්පති.
- ★ දුම්මඝිකුයං සදුසෙසිති ධුම්ගති විස පාවකො යතො පතායති කොධො යෙන කුජ්ඣනති මාතවා.
- ★ නාසස් හිරි හ ඔත්තප්පං හ වචො හොති ගාරවො, කොධෙන අහිභුතසස් හ දීපං හොති කිඤ්චනං.
- ★ තප්පිතාති කම්මාති යාති ධම්මෙති ආරකා, තාති ආරොච්ඡිසස්සාමි තං සුණාට්ඨ යට්ඨා තට්ඨං.
- ★ කුද්දොති පිතරං හන්ති කුද්දො හන්ති සමාතරං, කුද්දො හි බුහමණං හන්ති හන්ති කුද්දො පුට්ඨජ්ජනං.
- ★ යාය මාතු හතො පොසො ඉමං ලොකං අවෙකඛති, තමපි පාණාද්දිං සන්තිං හන්ති කුද්දො පුට්ඨජ්ජනො.

- ★ අත්‍යවශ්‍ය හෙ සත්‍යා අත්‍යා හි පරමං පියො, හන්ති කුඥො පුට්ඨනාහං නානාරූපෙසු මුච්ඡිතො.
- ★ අසිනා හන්ති අත්‍යාහං විසං බාදන්ති මුච්ඡිතා, රජ්ජුයා ඛජ්ඣං මියන්ති පබ්බතාමපි කන්දරො.
- ★ භූතභව්වාහි කමමාහි අත්‍යමාරණියාහි ච, කරොන්තා නාවඛුජ්ඣන්ති කොධජානො පරාහවො.
- ★ ඉතා'යං කොධරූපෙන මච්චුපාසො ගුහාසයො තං දමෙහ සමුච්ඡිතො පඤ්ඤා විරියෙන දිට්ඨියා.
- ★ එකමෙතං අකුසලං සමුච්ඡිතො පණ්ඨිතො, තට්ඨ ධමෙම සිකෙඛ්ඨ මා නො දුමමඛකුයං අහු.
- ★ විතකොධා අනායාසා විතමොහා අනුසුකා, දන්තා කොධා පහච්චාන පරිහිඛන්ති අනාසවාහි.

මහණෙනි, සප්තකාන්ත වූ සප්තකරණ වූ මේ සපත ධර්මයෝ කිපෙනසුළු, සක්‍රිය හෝ පුරුෂයා හෝ කරා පැමිණෙත් යයි.

කිපෙනසුලු වූයේ දුච්ඡිත වෙයි. වැලි හේ දුකසේක් හෝනේය. වැලිදු අඵය ගෙණ (මා විසින් ලබනලදයේ) අනඵ යයි වරදවා සිතයි.

එක්බිති කිපෙනසුලු ක්‍රොධයෙන් අභිභූත වූ පුරුෂ කයින් වචසින් වධ කොට ධනභානියට යෙයි.

ක්‍රොධ මදයෙන් දැඩි ව මත් වූයේ අයශ්‍යකභාවයට (නිජුවට) යෙයි. ඥාතිමිත්‍රසුභාද්‍ර ද කිපෙනසුළු ඔහු හැරදමත්.

ක්‍රොධය අනඵය දනවන්නේය. ක්‍රොධය විතප්‍රකොප කරන්නේ ය. බිය අභ්‍යන්තරයෙහි උපන්නේ වෙයි. ජනතෙමෙ එය නො දන්නේය.

කිපියේ අඵය (වෘද්ධිය) නො දන්නේය. කිපියේ ධර්මය (ගමට විදර්ශනා) නොදක්නේය. ක්‍රොධය යම් මිනිසකු මැඩගන්නේ නම් එකල් හි එබඳු ගතඅඳුරුවකරණ මොහතමස වෙයි.

ක්‍රොධයට පැමිණියේ සුකරයක් සෙයින් යම් දුෂ්කරයක් කෙරේ නම්, පසුව එ ක්‍රොධය පහව යත්ම හෙතෙම ගින්නෙන් දූවනකු සෙයින් තැවෙයි.

යම් විටෙක ක්‍රොධය උපදනේ ද යම් ක්‍රොධයෙකින් මිනිස්සු කිපෙත් නම් එය, ගින්න දුම් හා ගිනි දළු දක්වන්නා සේ, දුර්මුඛ භාවය (නියාච්ඛව) දක්වන්නේය.

ඔහුට ලජ්ජා නො ද වෙයි. අපත්‍රපා (බිය) ද නො වෙයි. ගෞරවාන්විත වචන ද නැත. ක්‍රොධයෙන් මැඩුනහුට කිසිදු පිහිටෙක් නොවේ.

දහමින් දුරු වූ තැවීමට කරුණු වූ යම් කර්ම කෙනෙක් ඇත් නම් (කිපියේ එය කරයි) ඔවුන් ආරොචනය කරමි. තත් වූ පරිදි එය අසවු.

කිපියේ පියා නසයි. කිපියේ මව නසයි. කිපියේ රහතුන් නසයි. කිපියේ ම පුත්‍රදුන්නු නසයි.

යම් මවක විසින් පුස්තාලද පුරුෂ තෙමේ මෙලොව දක්නේ ද, කිපී පුත්‍රදුන් තෙමේ (තමාගේ) ප්‍රාණදායිකා වූ ම ඇය ද නසයි.

එ සත් හු ආතමාපමායෙන් යුතු වෙති. තෙමේ ම තමාට අතිශයින් ප්‍රිය වෙයි. නානා රූපයන්හි (අරමුණෙහි) මුසපත් වූ කිපී තැනැත්තේ නත් කරුණින් තමාද නසයි.

මුළාවට පත් වූවෝ අසිපතිනුදු තමා නසත්. විස ද කති. ගෙල රැහැනින් බැඳ මියෙත්. ගල්කඳුරෙහි ද පැන මියෙත්.

අභිවෘද්ධිහුගේ නැස්මට කරුණු වූ ද ආත්මවධය පිණිස පවත්නා වූ ද කර්මයන් කරන්නා හු "හටගත් ක්‍රොධ ඇතියේ පිරිහේ" යයි නො දනිත්.

මෙසේ මේ මාරපාශය ක්‍රොධරූපයෙන් හෘදයගුහායෙහි හෝනේ වෙයි. එය ආතමදමනයෙන් හා ප්‍රඥායෙන් හා (විදර්ශනාසහගත) විශ්චයෙන් හා මාගීසමයන්දෘෂ්ටියෙන් මැනැවින් සිදිනේ ය.

නැණැතියේ තෙල එක ම (ක්‍රොධ) අකුශලය සිදලන්නේය. එසේම ධර්මයෙහි හික්මෙන්නේ ය. "අපට දුමකු බව නහමක් වේවා" යි.

පැහු ක්‍රොධ ඇතියාහු දැඩි ආයාස නැතියාහු බැහැරලු මොහය ඇතියාහු දුසිරිතෙහි අනුතසුක වූවාහු දුමුනාහු ක්‍රොධය දුරලා අගාසුව වූවාහු පිරිනිවෙතියි.

ක්‍රෝධය දුරු කිරීමෙන් මනුෂ්‍යයන් ඇතුළු සියලු සත්වයන්ගේ සිත් නිවේවා. අයෙක් තවත් අයෙකුට නපුරක්, වැරද්දක්, අහසපතක් නොසිතවා. සැමට උතුම් වූ වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්ම අවබෝධය පිණිසම මාර්ගය සැකසේවා.

සාධු ! සාධු ! සාධු !

ගෝදන්ත සූත්‍රය

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
 නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
 නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

යාචායං ගහපති අපමාණා වෙනො විමුක්ති
 යාච (ආකිඤ්චකඤ්ඤා) ච වෙනො විමුක්ති
 යාච සුඤ්ඤාතා වෙනො විමුක්ති
 යාච අනිමිත්තා වෙනො විමුක්ති
 ඉමේ ධම්මා භාහත්ථා භාහා ව්‍යඤ්ජනා?
 උදාහු ඒකභ්වා ව්‍යඤ්ජන මේවහාන්ති?

කාරුණික වූ පින්වතුහි,

පින්වත් ඔබ හැම දෙනාටම ජීවිත ගමනේ හැම සැනසිල්ලක්ම, ශාන්තියක්ම වේවා! මේ උතුම් ධර්ම දේශනාව උතුම් චතුරායඝී සත්‍යය අවබෝධයෙන්, එමඟින් උතුම් වූ නිර්වාණාවබෝධය පිණිසම හේතු වේවා! යි ස්වාමීන් වහන්සේ මහත් වූ කරුණාවෙන් අධිෂ්ඨාන කරන්න කැමතියි.

සංයුක්ත නිකායේ, සළායතන වග්ගයේ, විත සංයුත්තයේ සඳහන් ගෝදන්ත සූත්‍ර දේශනාව ආශ්‍රයෙන්, භාවනා මාර්ගයට අදාළ ධර්ම කොට්ඨාශයක් පැහැදිලි කරන්නටයි බලාපොරොත්තු වන්නේ.

මවිජ්ජාසණ්ඩයෙහි අම්බාටක වනයෙහි ගෝදන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටිනවා. චිත්ත ගෘහපති පැමිණ ස්වාමීන් වහන්සේට වැද නමස්කාර එකත්පසව සිටිනවා. මෙම සූත්‍ර දේශනාවේදී ගෝදන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ

අසන ප්‍රශ්න වලට විත්ත ගෘහපති පිළිතුරු දෙනවා. ගෘහපතිය, වේතො විමුක්ති සතරක් තිබෙනවා.

- එනම්,
- ★ අප්පමාණා වෙනො විමුක්ති
- ★ ආකිඤ්චකඤ්ඤා වෙනො විමුක්ති
- ★ සුඤ්ඤාතා වෙනො විමුක්ති
- ★ අනිමිත්තා වෙනො විමුක්ති

වෙනො විමුක්තිය කුමක්ද? යනුවෙන් මුළින්ම පැහැදිලි කර ගනිමු. මෙම ත්‍රිය ගැන සඳහන් කරන විට වෙනො විමුක්තිය සඳහන් කරනුයේ, “මෙතාය භික්ඛවේ වෙනො විමුක්තියා, ආසේච්චාය, භාවිතාය, බහුලිකතාය, යානිකතාය, චජ්චකතාය, අනිට්ඨිතාය, පරිච්චාය, සුසමාරද්ධාය.” මේ ආදී වශයෙන් මෙහිදී වෙනො විමුක්තිය ලෙසින් සඳහන් කළේ පඤ්ච නිවරණ ධර්මයන්ගෙන් බැහැර වූ මනස යන අදහසයි. කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාද, ථීනමිද්ධි, උද්ධච්ච - කුක්කුච්ච, විචිකිච්චා යන මේ නිවරණ ධර්මයන්ගෙන් බැහැරව මෙම ත්‍රිය සිත පවත්වා ගැනීම මෙම ත්‍රිය සමාධියයි. වෙනො විමුක්තියට පත්වූයේ නැත්නම් මෙම ත්‍රිය වින්තාවක් බවට පමණක් පත්වෙනවා. වෙනො විමුක්තියට පත්වූ විට අපට, නිදුක් වේවා, නිරෝගී වේවා, සුවපත් වේවා ආදී වශයෙන් තමන්ට පමණක් නොව සියළු සත්ත්වයන් කෙරෙහි ද මෙන් සිත් පතුරුවන්න පුළුවනි. නමුත් එය කාම ඇසට රූපය අල්ලා ගැනීමෙන්, කණට ශබ්දය, මම, මගේ ස්ථිරයි යන උපාදානය ආදී වශයෙන් ඉන්ද්‍රියයන්ගෙන් බැහැර වූ, අල්ලා ගැනීමෙන් බැහැර වූ, සිතුවිල්ලක් සමාධියක් විය යුතුය. එයයි පඤ්ච නිවරණ ධර්ම බැහැර කරගෙනම මෙම ත්‍රිය සිත පතුරුවන්නයි සඳහන් කරන්නේ.

මෙත්තා සහගත වෙනො විමුක්තියේ කොටස් හතර පිළිබඳව විමසා බලමු. ගෝදන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ, විත්ත ගෘහපති ගෙන් මේ ආකාරයට විමසනවා.

- ★ ගෘහපතිය, අර්ථය, ව්‍යඤ්ජනාර්ථය එක සමානද?
- ★ නොයෙක් අර්ථ අත්තාහුත්, නොයෙක් ව්‍යඤ්ජන අත්තාහුත් වෙන්ද?
- ★ එකම අර්ථ අත්තාහු ව්‍යඤ්ජනයන් හි පමණක් වෙනස් බවක් තිබෙනවද?

ගෝඨක්ක ස්වාමීන් වහන්සේ මේ වේතෝ විමුක්ති කොටස් හතරම විමසන්නේ, චිත්ත ගෘහපතිගෙන්. චිත්ත ගෘහපති බොහොම හොඳ ධර්ම සම්භාරයක් තිබෙන කෙනෙක්. ඒ නිසයි කාමභූ සූත්‍ර දේශනාවේදී එතරම් ගැඹුරු සූත්‍ර දේශනාවක් තේරුම් ගැනීමට පුළුවන් කම ලැබුනේ. ඒ ජීවිතේ ලද අත්දැකීම් තුළින් අවබෝධය ලැබූ කෙනෙක්. චිත්ත ගෘහපති මේ කරුණු හොඳින් විස්තර කරනවා.

01. කුමක්ද ස්වාමීනි, අප්පමාණ වේතෝ විමුක්තිය යයි සඳහන් කරන්නේ?

ස්වාමීනී. යම් න්‍යායකට පැමිණ, මේ ධර්මවල නොයෙක් තේරුම් ඇතිවත්, නොයෙක් ව්‍යඤ්ජන ඇතිවත් තිබෙන න්‍යායක් තිබෙනවා. ඒ වගේම යම් න්‍යායකට පැමිණ, මේ ධර්මවල එකම අර්ථය තිබෙන අතර ව්‍යඤ්ජන පමණක් වෙනස් වෙනවා නම් එබඳු න්‍යායකුත් තිබෙනවා.

ස්වාමීනි, මෙහි හිඤ්ඤාත් වහන්සේ නමක් මෙම ත්‍රී සහගත සිතින් එක දිසාවකට සිත පතුරුවාගෙන වාසය කරනවා. දෙවන දිසාවටත් එහෙමයි. තුන්වන දිසාවටත් එහෙමයි. හතරවන දිසාවටත් එහෙමයි. මෙසේ උඩ, යට, මැද යන සියලු තැනම, තම පඤ්ච උපාදානස්ඛන්ධයම මෙම ත්‍රීයට නතු කරගැනීමෙන් සහ මුළු ලොවටම පැතිරුණු, මහත් බවට ගිය, අපමණ වූ නිදොස් වූ නිදුක් වූ මෙම ත්‍රී සහගත සිත පතුරුවාගෙන වාසය කරනවා. කරුණා සහගත සිතින්ද, මුදිතා සහගත සිතින්ද, උපේක්ඛා නම් වූ මැදහත් සහගත සිතින්ද එක් දිසාවක් පුරා පතුරුවාගෙන වාසය කරනවා. දෙවන දිසාවටද එහෙමයි. තුන්වන දිසාවට ද එහෙමයි. හතරවන දිසාවට ද එසේමයි. මෙසේ උඩ, යට, මැද නම් වූ සියලු තැනහි තම සියලු ආත්මභාවයෙන්ම ලොව සියලු තැන පැතිරුණු, මහත්බවට ගිය, අපමණ වූ නිදොස් වූ නිදුක් වූ මැදහත් වූ සිතින් පතුරුවාගෙන වාසය කරනවා.

මෙම ත්‍රීයේදී සඳහන් කළා වගේම මෙතනදීත් 'අප්පමාණ වේතෝ විමුක්තිය' යයි සඳහන් කරන්නේ මෙම ත්‍රීය මුල්කර ගෙනයි. යම් කෙනෙක් උතුර, නැගෙනහිර, දකුණ, බටහිර ආදී වශයෙන් හතර දිසාවටත්, උඩ හා යට යන හය දිසාවටම 'සර්වාත්ම භාවයෙන්' සියල්ලෙන් යුතුව (සූත්‍ර දේශනාවේ සඳහන් වන්නේ එම වචනයයි.) එනම් ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය, මන යන ඉන්ද්‍රියයන් හයෙන් රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ කියන ස්කන්ධයන්ගෙන්ද, ආයතන, ධාතු නම් වූ පඨවි, අපෝ, තේජෝ, වායෝ,

ආකාස, විඤ්ඤාණයන්ගෙන්ද, වක්ඛු ආයතන, සොකායතන, සාණායතන, ජීව්හායතන, කායායතන, මනෝ ආයතන නම් වූ ආයතනයන්ගෙන්ද මෙම ත්‍රීය පැතිරවීමයි. ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන නම් වූ සර්වාත්ම භාවයෙන් - මුළු ජීවිතයම පැවැත්වීම - ලෝක ධාතුවෙන්ම පැවැත්වීමයි. මේ ශරීරය ලෝකය ලෙසයි ධර්මයේ පැහැදිලි කරන්නේ.

ඉමස්මිං යෙව ව්‍යාමතො කල්බරෙ සංඤ්ඤාමිති සමනකේ
ලොක සමුදයංච නිරෝධංච ලෝක නිරෝධ ගාමිණී පටිපදං.

ලෝකය කියන්නේ මේ ශරීරයමයි. සර්වාත්මභාවයෙන් - මේ මුළු ජීවිතයෙන්ම - ශරීරයෙන්ම, ඔබේ වචනයෙන් නම් මුළු ඇඟෙන්ම (ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය) පැතිර ගිය, අප්‍රමාණ බවට පත් වූ, නිදොස් වූ, නිදුක් වූ, මෙම ත්‍රී සහගත සිත පතුරුවනවා. එයට 'අප්පමාණ වේතෝ විමුක්තිය' කියා කියනවා. සය දිසාවටම සර්වාත්මභාවයෙන් - සියල්ලෙන් යුතුව වූ - ලොව පුරා පැතිර ගිය අප්‍රමාණ වූ නිදොස් වූ නිදුක් වූ මැදහත් මෙම ත්‍රී වේතනාව, මෙම ත්‍රී සහගත සිත පතුරුවනවා. එයයි 'අප්පමාණ වේතෝ විමුක්තිය' යනුවෙන් සඳහන් කළේ.

ඇසෙන් මෙම ත්‍රී කොට කණෙන් මෙම ත්‍රී නොකොට ඉන්නේ නැහැ. ඇසෙන් කණෙන් මෙම ත්‍රී කොට නාසයෙන් මෙම ත්‍රී නැතුව ඉන්නේ නැහැ. කාටහිර කරුණාවෙන් පිහිට වෙනවා. මම ලෙඩ වූ කෙනෙකුට පිහිටවෙන්න කැමතියි. ඒත් පිළිකුල් දේවල් අතපත ගාන්න නම් බැහැ. එය හැර වෙන ඕන දෙයක් කරන්නම්. බෙහෙත් දෙන්න, නාවන්න, කෑම ළඟට ගිහින් දෙන්න නම් පුළුවන්. නමුත් අනෙක් දේවල් නම් කරන්න බැහැ. එතන මෙම ත්‍රීය සම්පූර්ණ වෙලා නැහැ. සර්වාත්මභාවය කියන දෙය එතන නැහැ.

මේ වචනය ගැඹුරට පෙනුණත් ජීවිතයේදී අපි සමාධිය දියුණු කර ගැනීමේදී මෙම ත්‍රීය දියුණු කරගත යුතුයි. එය අපට පටන් ගැනීමට පුළුවන් තැනක් තිබෙනවා. කරුණය මෙත්ත සූත්‍රයේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වූ කළා වාගේ.

'මාතා යථා නියං පුත්තං
ආයුසා එක පුත්තමනුරුඤ්ඤ'

අම්මා කෙනෙක් තම එකම පුතු රකිනවා වගේ, තම ජීවිතය දෙවෙනි කොට පුතු රකිනවා වගේ මෙම ත්‍රි සහගත විය යුතුයි. ආයුෂයෙන් දරුවා රැකීම නම් එම අදහසයි.

අම්මා කෙනෙකුගේ වුවත් ඇතැම් විටෙක අග්‍රැතවත් පෘථග්ජන හිතක - දරුවෝ හරියට හැදෙන්න නැහැ, වැඩෙන්නෙ නැහැ අකීකරු වුණා කියා අර මෙම ත්‍රි සහගත බව තිබෙන්නත් පුළුවන්, නොවෙන්නත් පුළුවන්. නුඹල මට අකීකරු වුණා. මගේ බලාපොරොත්තු ඉටු කළේ නැහැ. නුඹල මගේ නොවෙයි. මම නුඹලට මොනවත් දෙන්නේ නැහැ. නුඹල මගේ මළගමටවත් එන්න එපා. ඇතැම්විට මෙසේ සාමාන්‍ය මෙම ත්‍රි සිතකවත් නැති තත්ත්වයට පත්වෙලා. මෙහි දෙමව්පියන් සියයට අනුවක් පමණම ඉන්නවා නේ. ඒ අයට මෙය හොඳ පාඩමක්. අප්‍රමාණ වේතෝ විමුක්තියට ම යන්න බැරි වුණත් අඩුම ගණනේ තරමක්වත් තිබිය යුතුයි. කරණිය මෙන්න සුත්‍රයේ පැහැදිලි කළ තැන පුළුවන්තරම්, රඳා පවතින්න උත්සාහ ගන්න. යම්විටෙක ඇලීම් ගැටීම් පැවතුනත්, පහළට වැටෙන තරමට යන්න එපා. ගෘහස්ථ ජීවිතවල අප්‍රමාණ වේතෝ විමුක්තිය සමග එය පවත්වා ගැනීමට උත්සාහ ගන්න.

02. මිලගට ආකීකරුවකුකු වේතෝ විමුක්තිය

- එය අෂ්ට සමාපත්වලදී
- ආකාසානඤ්චායනනය
- විඤ්ඤානඤ්චායනනය
- ආකීකරුවකුකුකුයනනය
- හෙවසඤ්ඤානසඤ්ඤායනනය

එහි හත්වන සමාධිය සඳහන් කළේ. මෙහිදී කිසිවක් නෑ කියන අදහසයි. විඤ්ඤානඤ්චායනනයෙන් ඉහළට යන විට විඤ්ඤාණය අනන්තයි. එතනින් ඉහළට යන විට කිසිවක් නෑ. මේ අදහස දැනගෙන සිත නිදහස් කරගෙන කිසිවක් නෑ කියන අවබෝධයෙන් යුක්තව මෙම ත්‍රි ස පැතිරවීමයි.

03. සුඤ්ඤානා වේතෝ විමුක්තිය

හිස් යන අදහසමයි සුත්‍ර දේශනාවේ පැහැදිලි කරන්නේ. තමාව, තමන්ට අයත් වස්තූන් කෙරෙහි අල්ලා ගැනීමක් නැතිව එහි හිස් බව, මගේය කියා ගත හැකි දෙයක් නැති සුඤ්ඤාන - හිස් බව, එහි අල්ලා ගැනීමට කිසිවක් නැති බව ස්ථිර යමක් නැති බව, මගේ හෝ මා සතු වස්තූවක හෝ කිසිම දෙයක් නැහැ. එය හිස්. සුඤ්ඤානයි. මේ අයුරින් මනසින් දැක මෙම ත්‍රි ස

පුරුදු කළ යුතුයි. මූලින් සඳහන් කළ ආකාරයට සර්වාත්මභාවයෙන් (සියල්ලෙන් යුතු) ලොව පැතිරුණු අප්‍රමාණ ස්වභාවයට ගිය නිදොස් වූ නිදුක් වූ (මෙන්තා සහගත වේතසා) මෙම ත්‍රි සහගත සිත උතුර ද, නැගෙනහිර ද, දකුණ ද, බටහිර ද, උඩ ද, යට ද සිවු දිසාවන්හි පවත්වනවා. එවිට හැමතැනම හිස්. මම කියා, මගේ කියා අල්ලා ගැනීමට කිසිවක් නැහැ. හැමදෙයක්ම දකින්නෙ හිස් ලෙසයි. එනම් කිසිවක්, කෙනෙක්, ද්‍රව්‍යයක් නැහැ. කෙලෙස්වලින් ඇලීමෙන් ගැටීමෙන් මූලාවට පත් වී අල්ලා ගැනීමට යමක් නෑ කියන එකයි. රාගාදී කෙලෙසුන් හටගන්නා යමක් නැහැ. මම මගේ සිත නිදහස් කරගෙන තිබෙන්නෙ. සියල්ල දකින්නෙ හිස් ලෙස. අපි සාමාන්‍ය සරල වචනයෙන්, එහි ගත යුතු දෙයක් නැහැ. නිකම් හිස් දෙයක් කියනවා. නමුත් ධර්මයේදී හිස් කියා කියන්නේ සියල්ලෙන් ඉවත්වී, කිසිදු ක්ලේශයක්, ගැටීමක් ඇතිවෙන්නේ නෑ කියන අදහසයි. යම් හිඤ්ඤාවක් කැලයකට හෝ රුක් මූලකට හෝ හිස් ගෙයකට ගියාහු, මෙය මාගෙන් හිස්ය. මා සතු දෙයක් කියා නැති නිසා හිස්ය. එසේ නුවණින් සලකා බලනවා.

04. අනිමිත්ත වේතෝ විමුක්තිය

එනම් නිමිති මෙනෙහි කරන්නේ නැතිව, නිමිති නැතිව වේතෝ සමාධියට පැමිණ වාසය කිරීමයි. අපි මෙය මෙම ත්‍රි සමාධියට ගළපාගෙන බලමු. නිමිත්තක් ගන්නේ නැතිව මෙම ත්‍රි සහගත සිත පැතිරවීමයි. අපි සිවු දිසාවන් කෙරෙහි මෙම ත්‍රි ස පතුරුවන විට නිමිත්තක් ගන්නවා. පළමුව සම්මුති මම. ඊළඟට දෙමවුපියෝ, ගුරු උතුමෝ, හිතවත්තයෝ, මධ්‍යස්ථයෝ, අහිතවත්තයෝ ආදී වශයෙන්. ඇතැම් විටෙක, දරුවෝ, දෙමව්පියෝ, ස්වාමි භාර්යා, සොයුරි සොයුරියන්, ළෙන්ගතු අය නිමිතිගෙන මෙන් වඩනවා. ගෙදර අයට කරදරයක් නැතුව, ලෙඩක් දුකක් නැතුව ඉන්න තිබෙනව නම් ආදී ලෙස නිමිත්තක් අරගෙනයි මෙම ත්‍රි ස පටන් ගන්නේ. නිමිති ගන්නේ නැතිව සියලු දිසාවන් කෙරෙහි, සියල්ලන් කෙරෙහි, සර්වාත්ම භාවයෙන් මෙම ත්‍රි ස පතුරුවනවා. අප්‍රමාණ ස්වභාවයෙන්, නිදොස් වූ නිදුක් වූ මෙම ත්‍රි ස සිසල සත්ත්වයන් කෙරෙහි පතුරුවනවා. යම්කෙනෙක් පැහැදිලි කොට ඇසුවත් අර තැනැත්තාත් මෙම ත්‍රි සට අයිති ද කියා - 'මම ඒ ගැන හිතුවෙ නැහැ සලකා බලා ඒ ගැන කියන්නේ - කිවුවොත් ඒ තැන දෝෂයක් තිබෙනවා. මම හැමදාම මෙම ත්‍රි ස කරනවා. ඒ වුනාට අර අපේ ගෙදරට කුණු වතුර ටික හරවල තිබෙන එක්කෙනා ගැන නම් මට ටිකක් හිතන්න අමාරුයි'. එසේ නම් එහි දෝෂයක් තිබෙනවා. එහෙම විය යුතු නැහැ. කකවුපම සුත්‍රයේ හොඳ අදහසක් තිබෙනවා. කකව (දැති කියනක්) උපමා කර දේශනා කරන ලද සුත්‍රයක්.

යම් කෙනෙක් දෙපැත්තට කැපෙන දැනි සහිත කියතක් ගෙන ඔබේ අතපය කැපුවත් (දැනි සහිත කියතකින් කපන විට ඇදී ඇදී කැපෙන විට වඩා වේදනාවක් දැනේ.) දැන දෙපා කැපුවත් ඒ අයටත් තරහ හිත පවත්වන්නේ නැතිව, මෙම ත්‍රි හිත පවත්වන්නට පුළුවනි නම් ඒක බුද්ධානුශාසනයක්. එයයි නිදොස්, මෙම ත්‍රි සිත. අපේ සිත සදොස් ද, නිදොස් ද කියා අපටම දැන ගන්නට පුළුවන්. මම - සම්මුති මම - හැබැවටම මගේ හිත නිදොස්මද? සමහරවිටෙක එයයි සමාධිය දියුණු කිරීම. මේ වෙලාවෙහි පවා ඇස් දෙක වහගෙන සිටියේ නැති වුවත් භාවනාවක් වගේ සමාධි හිත අපට දකින්න පුළුවන්.

නිමිති ගන්නේ නැතිව සර්වාත්ම භාවයෙන්, මුළු ශරීරයම, සියල්ලෙන් යුතු ලොවට පැතිරුණු, අප්‍රමාණවත් වෙනසක් නැතිව නිදොස් වූ නිදුක් වූ 'මෙත්තා සහගත චේතසා' මෙම ත්‍රි සහගත සිත මේ සූත්‍ර දේශනා වචන පෙළ පමණයි තිබෙන්නේ. නමුත් එය විග්‍රහ කළ විට අපේ ජීවිතවලට කොයිතරම් දෙයක් ගන්නට පුළුවන්ද? මේ කරුණු හතර අමතක වී ගියත් ඔබ අප හැම කෙනෙකුගේම කෙලෙස් මූලක් තිබුණා නම් සෙලවුණා.

අපේ හිතේ සමාධිය දියුණු වෙන්න නම් මේ මොහොතෙ පවා 'යථාභූතං පජානාති'. ගැටෙන්නට යනවිට සිහිය පවත්වනවා. මමත් මේ නියම මෙම තොවෙයි නේ පතුරුවන්නේ. ඇයි එසේ නම් එහෙම හිතෙන්නේ. සමහර ඇත්තෝ කලාණ මිත්‍ර ස්වභාවයෙන් ධර්මයත් සමඟ සාකච්ඡා කොට හිත සනහා ගන්නවා. ඒ ඇත්තෝ ඒ ගැන අවදියෙන් ඉන්නවා. සමහරවිට නපුරුකම් කළ කෙනෙකුට දිට්ඨ ධර්ම වේදනීය වශයෙන් පලදීල තියෙනවා. එය අහනවිට හොඳයි කියා හිතෙන්නේ නැත්නම්, එහෙම වෙන්න එපා කියල හිතනව නම්, ඒ සිත මෙම ත්‍රි සහගත සිතක්. එතැන හොඳ තැනක්. තමාගෙ හිත පෘථග්ජන ගතියට මතු වුනත් ඒක හොඳ නෑ. ඒ අය සුවපත් වේවා හිතන්න. දිට්ඨ ධර්ම වේදනීය කියන තැන තමයි ගැටීම, ද්වේෂය කියන තැන. ඒ වෙලාවෙම හිත හදන්න. එහෙම වෙන්න එපා. ඒ අය සුවපත් වෙන්න. මෙන්න මේ මාර්ගයෙහි අපි ඉදිරියට යා යුත්තේ. ඒ ආකාරයට හිත පුරුදු වෙනවා.

මේ පළමුවෙනි වතාව. දෙවන වතාවෙ එය නොසිදුවෙන්න ඉඩ තිබෙනවා. තුන්වෙනි හතරවෙනි වතාවෙ එය නොවෙන්නට පුළුවන්. එයයි සමාධිය දියුණු වෙනවා කියා කියන්නේ. ප්‍රඥාවට පෙර සමාධිය දියුණු කර සමාධිය වඩනවා කියන්නේ එයයි. රාග, ද්වේෂ, මෝහ ආදී කෙලෙස් බැහැර

නැතිව සමාධිය දියුණු කරනවා කියන්නේ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණය ඔස්සේ මෙතෙහි කරමින්, ආදීනව දකිමින් අත්හරින්න පුරුදු කරන එකයි. නමුත් නැවත නැවතත් පැමිණෙනවා. පුනර්ව රූහති - එවිට නැවත නැවත ගලවනවා. හොඳට පුරුදු වී සමාධිය දියුණු වූ විට එසේ වෙයි. විත්ත ගහපති මෙසේ සඳහන් කළා. "ස්වාමීනි, යම් න්‍යායකට පැමිණ, මේ ධර්මවල නොයෙක් අර්ථ තිබෙනවා නම්, ව්‍යඤ්ජන තිබෙනවා නම්, මේ ඒ න්‍යායයි. පර්යායයි."

දැන් හතරම සඳහන් කළා.

අප්පමාණා චේතෝ විමුච්චිය
ආබිඤ්චඤ්ඤා චේතෝ විමුච්චිය
සුඤ්ඤා චේතෝ විමුච්චිය
අනිමිත්ත චේතෝ විමුච්චිය

විත්ත ගහපති නැවතත් සඳහන් කරනවා. ස්වාමීනි, යම් න්‍යායකට පැමිණ මේ ධර්මවල එකම අර්ථයක් තිබුණත්, ව්‍යඤ්ජන පමණක් වෙනස් වෙනවා නම් ඒ න්‍යාය කුමක්ද?

"රාගො බො භන්තේ පමාණාකරණො දෝසෝ පමාණාකරණො, මොහෝ පමාණාකරණො, තෙ ජිණාසවස්ස හික්ඛනො පහිනා උච්ඡින්න මූලා භාලාවච්ඡුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා."

"ස්වාමීනි, රාගය ප්‍රමාණ කරන්නෙකි. ද්වේෂය ප්‍රමාණ කරන්නෙකි. මෝහය ප්‍රමාණ කරන්නෙකි. එහෙත්, රහතන් වහන්සේ විසින් ඒ සියල්ල ප්‍රතීණ කරන ලදහ. මුලින්ම උදුරාදමන ලදහ. හිස කඩාදමන ලද කල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ. යළි හටනොගන්නා ස්වභාවයටම පත්කරන ලදහ. මතු නූපදින්නාහ."

තවදුරටත් විත්ත ගහපති පැහැදිලි කරනවා. ස්වාමීනි යම්තාක් අප්‍රමාණ චේතෝ විමුච්චිනු පවතී නම්, වෙනස් නොවන (අකුප්පා) චේතො විමුච්චිය, ඔවුන්ට ඉහළින්ම තිබේ. ඒ අකෝප්‍ය හෙවත් ස්ථිර චේතෝ විමුච්චිය රාගයෙන් හිස්ය. ද්වේෂයෙන් හිස්ය. මෝහයෙන් හිස්ය. ස්වාමීනි, රාගය පළිබෝධයකි. ද්වේෂය පළිබෝධයකි. මෝහය පළිබෝධයකි. රහතන් වහන්සේ විසින් ඒවා ප්‍රතීණ කරන ලදහ. මුලින්ම ගලවා දමන ලදහ. හිස නැති කල් ගසක් මෙහි. යළි හටගන්නේ නැත. මතු නූපදනා ස්වභාව ඇතියහ. යම්තාක් ආබිඤ්චඤ්ඤා

වේතෝ විමුක්තිහු ඇත්නම් අකෝපය (වෙනස් නොවන) වේතෝ විමුක්තිය ඔවුන්ට අග්‍රයි. එනම් ඉහළින්ම ඔවුන්ට පවතී. එය රාගයෙන්, ද්වේෂයෙන්, මෝහයෙන් හිස්ය.

අප මෙම ධර්ම කොට්ඨාශය සරල ලෙස නැවත පැහැදිලි කරගනිමු.

'රාගෝ' එය සම්බාධ සහිතයි. මෙහි සඳහන් රාගය "රාග පමාණකරණෝ - (රාගය ප්‍රමාණ කරනවා) ප්‍රමාණ කරනවා යනු ඇලීම ප්‍රමාණ කිරීමයි. එක් එක් පුද්ගලයින් එක් එක් අවස්ථාවලදී එක එක වස්තූන්ට එක එක විදියටයි ඇලෙන්නේ. ගෙදරදී දෙමව්පියෝ දරුවකු ගැන හිතන ආකාරයටම අනෙක් අය ගැන නොහිතෙන්න පුළුවනි. රාගය ප්‍රමාණ කරනවා. ඇල්ම ප්‍රමාණ කරනවා. හැම වස්තුවකටම එක හා සමාන වූ ඇලීම් නැතිවෙන්න පුළුවන්. අපේ ශරීරයක් ඒ වගේ. හිසට තිබෙන සැලකිල්ල දෙපතුල් වලට නැහැ. අතින් අල්ලන්න බැරි එම පාදයෙන් තල්ලු කරනවා. ඒත් විදීම නම් එකයි. අපි අපෙන්ම ඇලීම ප්‍රමාණකරගෙන ඉන්නේ. ශරීරයේ එක එක ඉඳියයන්ට එක එක ආකාරයටයි සලකන්නේ. මුණට වැඩි සැලකිල්ලක්. අනෙක් ඉඳියයන්ට අඩු සැලකිලි. තමන්ගෙන්ම ඇලීම ප්‍රමාණ කරගෙන දරුවන්ට අනෙක් අයට වෙනස්. දරුවෝ එහෙම වෙන්න එපා ආදී ලෙස ප්‍රමාණ කරන තැන්. ඇලීම් කොහොමත් වැරදියි. 'රාගය ප්‍රමාණකරණියෝ' යම් නිවසක ලොකු පුතාට එක විදියක්. පොඩි පුතාට තව විදියක්. දුවට තව විදියක්. මේ ආකාරයට රාගය, ඇලීම කියන එක ප්‍රමාණය කරගෙන තියෙන්නේ.

ද්වේෂය ප්‍රමාණ කරගෙන මෝහය ප්‍රමාණ කරගෙන, චිත්ත ගෘහපති කියනවා, 'ස්වාමීනි, රහතුන් වහන්සේලා ඇතිකර ගන්නේ අකුප්පා වේතසා, අකුප්පා මෙන්නා සහගත වේතසා. අකුප්පා - වෙනස් නොවන. ස්ථිර. වේතනාව, මෙහි ප්‍රමාණ වන්නේ නැහැ. රාග, ද්වේෂ, මෝහ ප්‍රමාණ වෙනවා. ප්‍රමාණ කරනවා. ඒ අකුප්පා සහගත මෙහි වේතනාව ප්‍රමාණවත් වෙන්නේ නැහැ. ප්‍රමාණයක් නොවී ස්ථිරවම එක හා සමානව පවතිනවා. උන් වහන්සේලා රාගය මුළුමනින්ම උපුටා දැමීම. මුල් ගලවලා දැමීම. මුල සින්දා. තල් ගසක හිස කඩා දැමීමා වගේ ගලවා දැමීමා. නැවත නොඉපදෙන ආකාරයට, මතු ස්වභාවයකට පත් නොවෙන ආකාරයෙන් උන්වහන්සේලා රාගය බැහැර කළා. ද්වේෂය බැහැර කළා. මෝහය බැහැර කළා. උන්වහන්සේලා අකුප්පා වේතසා - අකුප්පා වේතෝ විමුක්තියෙන් ඉතාම අග්‍ර තත්ත්වයට පැමිණියා. ඒ රහතන් වහන්සේලා ඒ ආකාරයෙන් ප්‍රමාණකරණය ගැන සඳහන් කළා.

ඊළඟට රාගය සම්බාධ සහිත බව, පළිබෝධ සහිත බව සඳහන් කරනවා. ද්වේෂය හා මෝහයත් එසේමයි. රහතන් වහන්සේලා මේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ සියල්ලම බැහැර කළා. තල් ගසක හිස සින්දා මෙන් නැවත පැළ නොවන ආකාරයට ගලවා දැමීමා. නැවත හට නොගන්නා ස්වභාවයෙන්ම ඉවත් කළා.

නැවත, චිත්ත ගහපති සඳහන් කරනවා. "ස්වාමීනි, රාගය නිමිති කරන්නෙකි. ද්වේෂය නිමිති කරන්නෙකි. මෝහය නිමිති කරන්නෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඒවා ප්‍රහිණයහ. මුලින්ම සිදුන ලදහ. හිස නැති තල්ගසක් මෙනි. නැවත හට නොගන්නා ලෙස, මතු නූපදනා ලෙස කරන ලදහ. ස්වාමීනි, යම්තාක් අනිමිත්ත වේතෝ විමුක්තිහු වෙන්නම් "අකෝපය වේතෝ විමුක්තිය" ඒ රහතුන් වහන්සේලාට අග්‍රයි. ඒ අකෝපය වේතෝ විමුක්තිය රාගයෙන් හිස්ය. ද්වේෂයෙන් හිස්ය. මෝහයෙන් හිස්ය. ස්වාමීනි යම් න්‍යායකට පැමිණ මේ ධර්ම එකම අදහස් ඇත්තේ ව්‍යඤ්ජන පමණක් වෙනස් වූයේ නම්, මේ එම න්‍යායයි. පර්යායයි."

ගෝදත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ සඳහන් කරනවා. "ගෘහපතිය, යම්බඳු, නුඹගේ ප්‍රඥා නැමැති ඇස ගැඹුරු බුදු වදනෙහි පවතී නම්, එය ඔබට මනා ලාභයකි. ලැබීමකි."

මෙම ධර්ම කොටසක් අපි සරල ලෙස විමසා බලමු.

රාගය, ද්වේෂය, මෝහය නිමිති කරනවා. රාගයට ඇලෙන්න නිමිත්තක් ඕන. එයයි නිමිති ගන්නවා යයි කීවේ. එක එක නිමිති. ඇසෙන්හැඩයි කියා නිමිති ගන්නවා. කණෙන් මිහිරියි කියා නාසයෙන් සුවදයි කියා, දිවෙන් රසයි කියා, කයෙන් සැපයි කියා සිතෙන් සිතිවිලිවලට මා කැමතියි කියා රාගය නිමිති ගන්නවා. ද්වේෂය නිමිති ගන්නවා. මෝහය නිමිති ගන්නවා.

රහතන් වහන්සේලා අකුප්පා වේතෝ විමුක්තියෙන් අග්‍රයි. වෙනස් නොවන ආකාරයටම, අඩුවක් නොවන විදියටම, උන්වහන්සේලාගේ සමාධිය දියුණුයි. අපේ මෙන්නා සහගත සමාධිය වෙනස් වෙන්න පුළුවන්. ධ්‍යානවලට පත්වුනත් විටෙක ඒ ධ්‍යානය පිරිහෙනවා. එනම් අඩුවෙනවා. නැතිවෙනවා කියන එකයි. සමහර ඇත්තෝ කියනවා, "ආරාම භූමිය තුළ සිටි පැය දෙක තුන මගේ සිත සන්සුන්. නමුත් ගෙදර ඇවිත් මේවා දුටුව ගමන්ම ඔළුවන් එක්ක නරක්වුණා. තව ටික වෙලාවක් ආරාමේ හිටියානම් හොඳයි කියා

සිතෙනවා". එසේ කියන්නේ වෙනස් වුණා කියන එකයි. මම තනියෙන් දවල් කාලයේ ගෙදර සිටින විට හිත ඉතාම සන්සුන්ව, එකලස්ව තබාගෙන ඉන්නවා. හැන්දෑවෙන විට මේ අය ආවම අර තිබුණු සමාධිය සම්පූර්ණයෙන්ම නැතිවී යනවා. එසේ සිතෙනවා නම් එතන වෙනස් වෙනවා. නිමිති ගන්න විට වෙනස් වෙනවා. ප්‍රමාණ කරනවා. නමුත් රහතන් වහන්සේලා එසේ නැහැ. නිමිති ගන්නේ නැහැ. වෙනස් වෙන්නේ නැහැ. අකුප්පා වෙනස් නොවන ආකාරයෙන්, ස්ථිර ලෙසින් ඒ වේතෝ විමුක්තිය පවත්වනවා. නිමිති ගන්නේ නැහැ. රාග, දෝෂ, මෝහ ආදී කෙලෙස් නිමිති ගන්නේ නැතිව, මුලින්ම ඉවත් කළා. තල් ගසක් වගේ, නැවත නොඉපදෙන ආකාරයෙන් හිත සකස් කළා. අකුප්පා. එය ස්ථිරයි.

ස්වාමීනි, නා නා අර්ථ තිබුණත් ව්‍යංජන වෙනස්. අර්ථ, ව්‍යංජන සමානව තිබුණත් මේ හතරේ වෙනස සඳහන් කළා.

ඒ තමා මේ,
 අප්පමාණා චේතො විමුක්ති
 ආකිඤ්චඤ්ඤ චේතො විමුක්ති
 සුඤ්ඤතා චේතො විමුක්ති
 අනිමිත්ත චේතො විමුක්ති

පළමුව සඳහන් කලා වෙනස් නොවන අකුප්පා චේතො විමුක්තිය. එයයි, මේ හතරේ ඉහල අග්‍රම ස්වභාවය. අප්පමාණ චේතො විමුක්තිය, ආකිඤ්චඤ්ඤ චේතො විමුක්තිය, සුඤ්ඤතා චේතො විමුක්තිය, අනිමිත්ත චේතො විමුක්තිය වෙනස් නොවන ආකාරයෙන්ම රහතන් වහන්සේලාට ඇතිවී තිබෙනවා යන අදහස පෙන්වීමට 'අකුප්පා චේතො විමුක්තියෙන් අග්‍රයි. උත්වහන්සේලාට වෙනස් නොවන සුභ විමුක්තිය තිබෙනවා.'

මේ දේශනාව ඔස්සේ ඔබත් සරලව සඳහන් කළ තැන් වලින්. 'මම', 'සම්මුති මම' ගලපා මේ මෙත්තා සහගත චේතෝ විමුක්තිය හතර ආකාරයෙන්ම අපට ඇතිකර ගැනීමට පුළුවන්. අපි ඒ සඳහා උත්සාහ කළ යුතුයි. ගැටෙන්න යන විට අවදිය තිබිය යුතුයි. එයයි සමාධියේ දියුණුව. ගැටෙන්න යන විට සමාධිය තියෙනවා. සමහරවිට ඔබ ඇසීමට පුළුවන්, "උදේ පාන්දර පිබිදුණු මොහොතේ පටන් අපි මේ හිස ගිනි අරගෙන ඉන්නේ. සමහරවිට මොනව කරන්නද දන්නේ නැහැ. කෑම ටික කන්නේ නැහැ, ගිලිනවා. සමහරවිට කෑවා ද මතක නැහැ. කෙනෙක් ඇසුවොත් තමා මතක්

වෙන්නේ." මෙය තමා සාමාන්‍ය ගෘහස්ථ ජීවිතවල පැවතුම් ස්වභාවය. එහෙම නොවෙන තැන් තිබෙන්න පුළුවන්.

මා ආරාධනා කරනවා ඉගෙනගත් ධර්මය විසින් අපව පාලනය කරන තත්ත්වයට අපි ගේන්න ඕන. බොහෝ විට ධර්මය නොවෙයි පාලනය කරන්නේ. කවුද පාලනය කරන්නේ? බිරිඳද මහත්තයද?. නෑ ඒ දෙන්නත් නොවෙයි. එසේ නම් රාගය, ද්වේෂය, හෝ මෝහය. ඒවාට උවමනා විදියටයි වැඩ කරන්නේ. මම කැමතියි කිවු දේ සිතට කරදර කරනවා. මොනව කරන්න ගියත් එයම මතක් වෙනවා. පොතක් කියවන්න ගියත්, නිදාගන්න, කෑම කන්න ගියත් මතක් වෙනවා. තමා ව රාගය, ද්වේෂය, මෝහය විසින් පාලනය කරන්න පටන් අරගෙන. ධර්මය ආරාධනා කරන්නේ තමා ව ධර්මය විසින් පාලනය කරනු ලබන්නටයි. එනම්, චිත්තරාගය, චිතදෝෂ, චිත මෝහය. චේතෝ විමුක්ති ධර්ම හතරටම ඉඩ දෙන්න ඕන අපව පාලනය කරන්න. බොහෝ විටෙක අර අය ඇවිත් අපව පාලනය කරනවා. ඒ අය සසර ගමනෙදී අපට දුක් දීපු අය. අපව අඩවපු අය. මෙලෙස ආවත් ඒ කෙලෙස් අපව වංචාකරගෙනයි ඉන්නේ. අපි ධර්මය දක සත්‍යය හඳුනාගන්නා විට ඒ අය දන්නවා. ඒ අය මම කවුද කියා හඳුනා ගන්නවා. ඊට පස්සේ වෙස් මුණක් දාගෙන එනව රචට්ටන්න. හරියට දැනගත්තේ නැතිනම් එයට රැවටෙනවා.

මේ රාගය නොවේ කරුණාව. මම ළංවෙන්නේ කරුණාවය කියල හිතල. නමුත් ඇතුළේ ඉන්නේ අර වෙස්මුණ දාගත්ත එක්කෙනයි. ජීවිතයේ බොහෝ දේවල් අවුස්සල බලල චිරාගී මනසකින් යුතුව සියල්ලම ඉවත් කරන්න ඕන. මුල්ගිය තැන් සියල්ලම ඉවත් කළේ නැත්නම් ඒ කෙලෙස් නැවත එනවා. සමාධියෙන් ඉවත් කළේ නැත්නම් කොහෙන් හෝ නැවත මතුවෙනවා. ඒ අයට අපව පාලනය කරන්න දෙන්න හොඳ නැහැ. එවිට අපයි රැවටෙන්නේ.

තරහ විසින් සමහරු පාලනය කරනවා. මට මේ තරහ ආවට පස්සේ දන්නවා නේ මගේ හැටි. කවුද ඉතින් මේ හොඳට හිටි තැනැත්තාව පාලනය කරන්නේ. බලන්න මුණේ හැටි. මෙමතිය විසින් එයාව පාලනය කරන්න ආවොත් මනස කොයිතරම් සුවපත් වෙනවද? මේ ධර්මයේ වචන හතර තුළ කොතරම් සරල, වටිනා දෙයක් අපේ ජීවිතයට තියෙනවද? එනිසා රාග, දෝෂ, මෝහයන්ට පාලනය කරන්න නොදී මේ දක්වපු ධර්මයට අනුකූල පාලනයකට යටත් කරල කියා ගන්නව නම් අප්‍රමාණ සැතපිල්ලක් වෙනවා.

අපට දුක් දීපු ඇත්තෝ අනන්ත සසර ගමනෙ අප අඬවපු ඇත්තෝ, සසරදී අපායට ඇද දැමූ අයයි. ඇලෙන ගැටෙන හැමතැනම ජීවිතේ ඒ වගේ.

“ පෙමනො ජායති සෝකෝ ” “ කාමනො ජයති සෝකෝ ”
“ රතියා ජායති සෝකෝ ” “ තණ්හාය ජායති සෝකෝ ”

සියල්ලම ශෝකයයි ඇතැම් අයට සතුටුයි. වෙන් වෙන්විට හඬලා කැගහනවා මොකද වුණේ, අපව දාලා යන්න එපා කියලා. ඇලෙන්නෙ නැතිව සිටින විට ලැබෙන සුවය, සැප සැප කියා ඇලුනට ඊට පස්සේ ලැබෙන්නෙ නැහැ. කිසිම දෙයක් දකින්නෙ ඇහෙන්නෙ නැහැ කියනවා. ගෘහස්ථ ජීවිතවල පණ නැති වස්තුවක් වුවත් රැකගන්න තියෙන කරදර එමටයි. එනිසා බොහොම පරෙස්සමින්, වංචා කරගෙන කෙලෙස්වලට හසුවන්නේ නැතිව ධර්මයෙන් ජීවිතය පවත්වාගන්න. දැඩි අධිෂ්ඨානයක් ඇති කරගන්න. අපි හැම කෙනෙක්ම, පැවිදි කෙනෙක් වුවත් ඉතාම පරෙස්සමින් කටයුතු නොකළොත්, කල්පතා නොකළොත් වංචාවට හසුවෙන්න ඉඩ තියෙනවා. කෙලෙස් වංචාවට හසුවෙලා විනාශයට යන තෙක් දැනගන්න බෑ. පිළිකාවක් වගෙයි. දැනගන්න විට සියල්ල සිදුවී අවසන්. ඉන්පසු එය නිවැරදි කර ගැනීම ලෙහෙසි කටයුත්තක් නොවෙයි. විනාශ වූ වර්ත, එසේ වන්නේ මූල හඳුනා නොගත් නිසයි. භාවනාවෙන්මයි මෙය හදාගත යුත්තේ. මේ දේශනාවත් භාවනාවක් හැටියට හිතන්න. ඇස් දෙක පියාගෙන හිටියත් මේක තමයි බලාපොරොත්තු වන්නේ. අකුසල චේතනා - රාග, ද්වේෂ, මෝහ සොලවා, කම්පා කරලා, ගලවලා දමන්න උත්සාහ කරන්න. භාවනාවට නගන්නේ, සුතමය, චිත්තාමය, භාවනාමය. සුතමය හා චිත්තාමය ජීවිතයට සුවයක්, මානසික සංකෘප්තියක් ලබන්න පුළුවනි.

ඔබ සියලු දෙනාටම ජීවිත ගමනෙ දොම්නස් නොම වී ධර්මානු ධර්ම ප්‍රතිපත්ති මගෙහි සොම්නස් පහළ වී උතුම් වතුරාර්ය සත්‍යයම අවබෝධවේවායි ස්වාමීන් වහන්සේ මහත්වූ කරුණාවෙන් අධිෂ්ඨාන කරනවා. ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

සාධු ! සාධු ! සාධු !

www.buddhismforyou.org